GAZDASÁGI LAPOK

31. szám — Megjelenik minden vasárnap — 1907. Augusztus 4.

VIZMENTES
PONYVÁK
HAZAI GYÁRTMÁNY!

VITORLAVÁSZON-
PONYVÁK
HAZAI GYÁRTMÁNY!

Gyár: LAJTA-SZENT-MIKLÓS (Sopronmegye).

ELSINGER M. J. és FIAI

BUDAPEST, IV. KER., DEÁK FERENCZ-UTCZA 3. SZÁM.

GABONAZSÁKOK

VIZMENTES SÁTRAK, KÖPENYEK, LÓTAKARÓK VEDREK, TÖMLŐK.

LEGOLCSÓBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS!

MINTÁK ÉS ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

Szuperfoszfátot,
Stassfurti kainitot,
Stassfurti kálitrágyasót
40% káli tartalommal, továbbá mindennemü egyéb
műtrágyafélét
azonkivül **rézgáliczot** (98—99%) elismert kitünő minőségben
legolcsóbban szállít a
„HUNGARIA" műtrágya-, kénsav- és vegyipar-részvénytársaság Budapest, V., Fürdő-utcza 8. szám.

Az őszi trágyázáshoz ... „LÓHERE" védjegyü

Thomassalakliszt
a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya.
Minden növényhez alkalmazható.
Árajánlatok, szakiratok és bármely irányban kivánt felvilágositással készséggel szolgál:
LÁSZLÓ MARCELL
Budapest, VIII. ker., József-körut 65.
a csehországi Thomasművek magyarországi vezérképviselője.
Óvakodjunk a külföldi Thomassalak-utánzatoktól.
Minden zsák ólomzárral és tartalomjelzéssel van ellátva.

Őszi trágyázáshoz a
Thomassalakliszt
csillag **védjegygyel**

helyesen alkalmazva, minden növénynek legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágyája, — Kivánatra szakmunkákkal és árajánlattal készségesen szolgál
KALMÁR VILMOS
Budapest, VI., Andrássy-út 49.
a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin, magyarországi vezérképviselője.
Óvakodjunk a hamisitásoktól és figyeljünk a védjegyre! Minden zsák élomzárral és tartalomjelzéssel van ellátva.

Előjegyzés vetőmagvakra!

Eredeti Schlaustaedti rozs első termés, hideget és szárazságot nagyon álló, korán érő, merev szalmáju, rozsda ellen érzéketlen, hektolitere 72—74 kg. sulyban, szép, telt szemü, idei termés kat. holdanként 16 q. Mivel készlet részben már lefoglalva, mielőbbi előjegyzések ajánltatnak.

Kék franczia zárttoku mák, idei szárazság daczára bő termés.

Őszi bükköny, őszi borsó, kitünő kora tavaszi takarmány.

Victoria borsó, orosz borsó, julius végén elvetve, még ugyanaz évben kitünő, novemberig tartó zöld takarmány. Minta és árjegyzések kivánatra levélben.

Magtermesztési gazdaság uradalom Noskovci, Slavonia.

Szuperfoszfát-műtrágyákat
a legolcsóbb napi árakon szállit a
„KLOTILD" Első Magyar Vegyipar Részvénytársaság
BUDAPEST, V., Nádor-utcza 4. szám.

Heucke A. Hausneindorfi gőzeke-gyár kitünő rendszerü **gőzeke-készleteit**
szállitja a magyarországi vezérképviselet:
Komárom-vidéki takarékpénztár r.-t. Komáromban.

Pályázatokhoz csak bizonyitványmásolatok csatolandók. Eredeti bizonyitványok elvesztéseért a kiadóhivatal **nem vállal felelősséget.**

KIS HIRDETŐ

Kis hirdetések ára: **minden egyes szó 4 fillér,** csak oly levelek továbbittatnak, melyek a szükséges postabélyeggel ellátva küldetnek be

Alkalmazást keresők.

Hirdetmény.

A hódmezővásárhelyi m. kir. földmives-iskola kétéves tanfolyamát folyó évi szeptember hóban több oly, részben már katonakötelezettségének is eleget tett fiatal ember végzi, kik szeptember hó 15-től kezdve mint botos ispánok, munkafelügyelők, magtárosok és gazdák, igen jól alkalmazhatók, annyival is inkább, mert az igazgatóság ajánlatára csakis azon végzett tanulók számithatnak, kik szorgalmukkal, becsületességükkel, használhatóságukkal és előmenetelükkel ezt megérdemlik. Szives megkereséseket a bér megjelölésével kér az **igazgatóság.**

Hirdetés.

Gazdatiszti állást keres október 1-re, gyakorlati gazdatiszti vizsgát tett, földmives-iskolát végzett, 37 éves, ref. vallásu, nős, kiscsaládu, 18 évi gyakorlattal biró, a gazdálkodás minden ágazataiban jártas, kiváló szorgalmas s jeles bizonyitványokkal rendelkező gazdatiszt. Állását birtokeladás következtében kénytelen elhagyni. Szives megkeresések Bertalan József gazd. tiszt Kistálya, Borsodmegye czimre kéretnek.

Október 15-re

állást keres közép- és földmivesiskolát végzett, 6 évi gyakorlattal biró, r. k. vallásu, nőtlen egyén. Külső és belső gazdasági munkák vezetésében, könyvvitelben és levelezésben kellő jártassággal bir. Szives megkeresések 928. szám alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

Hirdetmény.

A Nagyszentmiklósi m. kir. földmives-iskolánál (Torontál vmegye) a folyó tanévet több olyan nőtlen és családos, kevés igényü, szorgalmas, jó magaviseletü egyén végzi, kik nagyon alkalmasak arra, hogy valamely uradalomban vagy gazdaságban a béresgazdai, kulcsári, magtárosi, munkafelügyelői vagy botosispáni állást méltóan betölthessék, kisebb gazdaságokban önálló állásra is alkalmazhatók s az állást már szeptember hóban is elfoglalhatják. Megkeresésre e teljesen megbizható egyének felfogadására nézve az ajánlatot készséggel megteszi a fenti m. kir. földmives-iskola igazgatósága.

Ispánnak

ajánlkozik bérlet megszünte miatt novemberre 47 éves, ref. vallásu, földmives-iskolát végzett, szorgalmas és igen erélyes egyén. Teljes megbizhatóságát kitünő bizonyitványokkal igazolhatja. Irodai munkákat érti. Jelenleg Zalamegyében hét éve egy helyben szolgál. Czime a kiadóhivatalban 938. szám alatt.

Gazd. ispáni

vagy borászi állást keres egy szakiskolát végzett, nagy gyakorlattal biró, nőtlen egyén, ki jelenleg is egy nagyobb grófi uradalomban működik. Állást augusztus elsején, esetleg előbb is elfoglalhat. Nyelvismerete: magyar, német és román. Szives megkeresések a fizetési feltételek megjelölésével e lap kiadóhivatalában 932. szám alatt kéretnek.

A komáromi

m. kir. földmivesiskolát augusztusban több — részben már katonakötelezettségének már eleget tett — növendék végzi. A végzett növendékek egyszerü, szorgalmas, komoly fiatal emberek, kik nagyobb vagy kisebb birtokra gazdáknak, munkafelügyelőknek, béresgazdáknak stb. a legmelegebben ajánlhatók. Szives megkeresések a komáromi m. kir. földmives-iskola igazgatósága czimére kéretnek.

Vajmesternek,

esetleg könyvelőnek valamely tejszövetkezethez ajánlkozik egy, a legjobb bizonyitványnyal ellátott, öt éven át ilyen minőségben működő egyén, szerény feltételek mellett. Czim 948. sz. a. a kiadóhivatalban.

Gyakornoki

állást keres október 1-re, magyaróvári gazdasági akadémiát végzett, keresztény, magyar, német, tót nyelvben jártas fiatal ember. Jelenleg katonai kötelezettségének tesz eleget. Czim: Irmler Miklós egyéves önkéntes, Pozsony, 72. gyalogezred, 11. század.

Betöltendő állások.

Figyelmeztetés.

Felhivjuk a t. uradalmak és nagybirtokosok figyelmét arra, hogy szerkesztőségünkben jeles gazdatisztek vannak előjegyzésben, akiket mint minden tekintetben megfelelőket, nyugodt lélekkel ajánlhatunk. Sziveskedjenek tehát üresedés esetén lapunk szerkesztőségéhez fordulni 868 • szám alatt.

Segédtiszt

felvétetik mielőbb, de legkésőbb október 1-ére a mikosdi uradalomba. Megkivántatik, hogy az illető akadémiát vagy felsőbb gazdasági tanintézetet végzett legyen és pár évi gyakorlattal birjon; tejgazdaságban jártasak előnyben részesülnek. Fizetés teljes ellátás mosáson kivül és 480 korona készpénz. Ajánlatok bizonyitványmásolatokkal, melyek vissza nem küldetnek, **Uradalmi Intezőség** czimére **Mikosd per Zalabér** küldendők.

Akadémiát vagy felsőbb gazd. tanintézetet végzett

segédtiszt

azonnali belépéssel felvétetik mélt. báró Biedermann Rezső ur szentegáti uradalmában. Fizetés: havi 40 korona s mosás és ágyneműn kivül teljes ellátás. Véglegesités félévi próbaszolgálat után. Okmánymásolatokkal felszerelt folyamodványok a szentegáti uradalom központi hivatala (posta Dencsháza, Baranya vármegye) czimre küldendők.

Alerdészi állás.

Báró Nopcsa Eleknė ő méltósága ujaradi uradalmában egy alerdészi állás van üresedésben. Intelligens 30—40 éves koru egyének, kik egy erdőőri szakiskolát jó sikerrel végeztek, több évi gyakorlattal és a magyar nyelvet szóban és irásban, mig a német és román nyelvet szóban birják, folyamodványukat bizonyitványaik másolataival „Uradalmi igazgatóság, Ujarad" czimre beküldhetik.

Gazdasági segédtiszt

azonnali belépésre felvétetik özv. báró Schosberger Zsigmondné felsőiregi uradalmába. Csak akadémiát végzett okl. gazdászok pályázhatnak. Fizetés, mosáson kivül, teljes ellátás és első évben 400 kor. rendes fizetés és 100 kor. %-li átalány, második évtől kezdve 600 kor. és 150 kor. %-li átalány. Az első év próbaévnek tekintetik. Pályázók tornyai báró Schosberger Viktor urhoz intézett kérvényüket küldjék az uradalmi tiszttartóság czimére Felsőiregre, Tolnamegye. Arczkép mellékelése kivánatos, ugyszintén közlendő a pályázó atyjának társadalmi állása is. Bizonyitványok csak másolatban küldendők.

Gazdatiszt,

ki tehenészettel biró nagyobb gazdaságban hosszabb ideig volt alkalmazva, mielőbbi belépésre kerestetik. Ajánlatok és bizonyitványmásolatok, melyek nem küldetnek vissza, Pásztor Illés Felső-Sáp (Nógrádm.) Galgaguta czimre küldendők.

Gépészkovács

kerestetik a Daruvári béruradalom Borismajori központjába. Csakis oly kiscsaládu egyének pályázhatnak, kik nagyobb gazdaságokban ily minőségben már 10—15 évi működésről bizonyitványnyal birnak. Az állás elfoglalható október, legkésőbb január elsején. Javadalmazás évi 720 korona és konventio. Bizonyitványmásolatok, melyek vissza nem küldetnek, Szarvas Imrének, Daruvár (Slavonia) küldendők.

A Daruvári béruradalom Alajosmajori gazdaságában október elsején

kezelőtiszti állás

betöltendő. Pályázhatnak oly kiscsaládu, szerény igényü egyének, kik nagyobb gazdaságokban voltak. Előnyben részesülnek, kik a magyar nyelven kivül birják a német és horvát nyelvet is. Bizonyitványmásolatok, melyek vissza nem küldetnek, Szarvas Imrének Daruvárra (Slavonia) czimzendők.

Ispán

kerestetik 10—15 évi gyakorlattal biró szerény igényü egyén, ki a mezőgazdaságban kellő jártassággal bir. Az állás mielőbb elfoglalható. Ajánlatok bizonyitványmásodlatokkal, melyek viszsza nem adatnak, Ujaradi uradalmi Igazgatóság Ujaradon, czimre küldendők.

6 első dijjal és ezüst éremmel kitüntetett

KÁLLAI LAJOS

motorgyárában

Bpest VI., Gyár-u. 28.

régi házszám VI., Gyár-u. 50.

a leghirnevesebb benzin-locomobil cséplő-készletek kaphatók.

Teljes jótállás kitünő cséplésért!

Ezen motorokat **minden gazda** hatósági engedély nélkül **maga kezelheti,** szalmafödeles házak között is.

Használt gőzgépek becseréltetnek.

Olcsó árak részletre. Árjegyzék ingyen.

KÁLLAI-féle motorcséplőkészletek bizonyitványok tanusága szerint kitünő sikerrel müködnek az ország minden részében, többek között: Báró Kemény József urnál Maros-Németi; Zeykfalvi Zeyk Dániel főispán urnál N. Enyed stb.

FIEDLER JÁNOS

LENFONÓGYÁRA

KOMÁROM.

Vesz **nyers lenkórót** szál nyeréshez, valamint kaszált és **géppel csépelt lenszalmát** tetszés szerinti mennyiségben és elad **eredeti (pernaui) orosz lenmagot.**

Az ERDÉLYI KERESKEDELMI TÁRSASÁG

FODOR és TÁRSAI

megbizásokat elfogadnak

jármos ökrök, tinók, sertések, juhok, lovak és egyéb tenyész- vagy használati állatok beszerzésére és azokat felelősség mellett gyorsan és jutányosan direkt forrásból közvetiti.

Czim: Erdélyi Kereskedelmi Társaság, Kolozsvár, Szentegyház-utcza 2. Telefon: 311.

Pannonia szálloda

BUDAPEST,

VIII., Rákóczi-ut 7. sz.

a fő- és székvárosnak jelenleg legkényelmesebb berendezett szállodája, legkényelmesebb étkező termei.

Van szerencsém

a n. é. közönséget tisztelettel értesiteni, hogy **téli szalonnát** és tiszta sertészsirt a nagy készlet miatt tetemes áron **leszállitottam** és adom a téli szalonnának kilóját **88 kr.** és tiszta I-rendü sertés-**zsirt 72 krjával,** friss sertéshus **72** és **76 kr.** és minden hentes-árut a **legjutányosabb árban számitom.** Kereskedők és vendéglősök nagyobb vételnél árengedményben részesülnek. Szives pártfogásukat kérem tisztelettel **Garai Károly** hentes-üzlete **Arad,** Boczó-utcza 2. szám.

A Bellán-féle kévekötelek a legjobbak és azáltal, hogy mindkét végén pirosra vannak festve, felülmulhatatlan előnyöket is nyujtanak más gyártmányokkal szemben. — Árak:

	Szám	Hossza	ab Palánka pr. 1000 drb Kor.
Mindennemü gabonának bekötéséhez	1	150	16.—
	1a	145	15.50
	2	150	14.50
	2	145	14.—
	2	140	13.50
	2	130	12.50
Tengeriszárnak	2	110	11.50
Repcze, maglen, magrépa stb. bekötéséhez	3	120	10.—
	3a	110	8.50

Hirdetmény.

Zombor szab. kir. város faiskolájának 1907 ősz és 1908 tavasz dústartalmu árjegyzéke megjelent s kivánatra ingyen küldetik.

A kertészeti bizottság Zombor, Bácska.

Nős gazdatiszti

állást keres lehetőleg azonnali belépésre r. kath., 25 éves, **okleveles** gazdatiszt, ki jelenleg **czukorgyári** uradalomban van felmondatlan állásban. Jelen állását nősülhetés czéljából óhajta változtatni. Gazdaságban nevelkedett, azonkivül $3^1/_2$ évi elsőrangu praxisa van. A **mezőgazdálkodás összes ágaiban,** továbbá a legmodernebb **gazd. gép- és elektrotechnikában** ugy elméletileg, mint gyakorlatilag **tökéletesen jártas.** A német nyelvet szóban birja. Állását azonnal is elfoglalhatja. Szives megkereséseket 943. szám alatt továbbit e lap kiadóhivatala.

Jószágfelügyelő

r. k. vallásu, **ki a magyaróvári gazdasági akadémiát magyar és német nyelvben végezte** és kétnyelvü oklevele van, ezenkivül a horvát nyelvet szóban hivatalos használatra birja, 25 év óta egy szeszgyárral, czukorrépa-termeléssel, tehenészettel és nagyszabásu hizlalással egybekötött, kettős gazdasági könyvvitellel felszerelt intenziv grófi nagy uradalomban legnagyobb megelégedésre **felmondatlan állásban** ténykedik, **állását** azon okból óhajtaná hasonlóval felcserélni, hogy gyermekei a középiskolákban saját felügyelete alatt nevelhesse, lakásának tehát lehetőleg oly városban kellene lennie, ahol gimnázium, esetleg jogakadémia is van. Ajánlatok **„V. Z. 1757"** alatt **Haasenstein és Voglerhez Budapest,** Dorottya-utcza 9. sz. alá kéretnek.

59. évfolyam 31. szám. Megjelenik minden vasárnap. 1907. Augusztus 4.

GAZDASÁGI LAPOK

Alapitotta KORIZMICS LÁSZLÓ 1849-ben.

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

VEZÉRELV: Hozzunk mezei gazdaságunkba helyes arányokat.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:
Egész évre . . . . . 16 kor.
Fél évre . . . . . 8 „
Negyed évre . . . . . 4 „

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Muzeum-körut 7. sz.
Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok" ingyen mellékletével.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatalhoz czimzendők.

HIRDETÉSEKET a lap kiadóhivatala veszi fel.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.
Hirdetési mellékletek jutányos árban fogadtatnak el.

Az e lapokban foglalt czikkekért minden utánnyomási jog fentartva.

Kéziratokat a Szerkesztőség nem ad vissza.

Telefon: 623.

TARTALOM.

Lap
Szemle. — V. ... 573
Tárczа. A bábolnai méneslbirtok száz év előtt. — Dr. Rodiczky. 574
A gazdasági ártlaziok. — V. ... 574
A kukoriczaszárról, az Ásványi-féle szárlépőgépről és a zsombolyázásról. — Zakár József. ... 574
A poszonyi sörárpa-vásár aug. 25-én. ... 575
A Clayton Shuttleworth-féle szalmaprés mint a cséplőgép tartozéka. ... 576
A csengetyűke (Campanula rapunculus) — mint téli saláta. — Igali Szvetozár. ... 576
Borok palackbafejtésre. — Ballay Jenő. ... 577
Kérdések és feleletek. ... 579
Kérdések: Hogyan javithatnám meg legegyszerűbben a legelőmet? R. K. — Thomasalak őszi szántás alá, könnyen omló hegyesvidék talaján? P. J. — Magasabb gabnaárak és a műtrágyák. P. Z. — A padlógomba föllépésért ki illet a felelősség? B. M.
Feleletek: A kazánkő eltávolitása. Biró Gusztáv. Vizenyős rétek átalakitása legelővé. Jancsó Béla, C. — Az ingatlan tartozéka-e a szalma és trágya. Dr. Vantsó Gyula. — Melyik a legjobb keltetőgép. Buzzi Géza Fülöx.
Hirek. ... 580

SZEMLE.

(A gazdasági helyzet. — A buza eladás kérdése. — Mi van az árpával? — Az üszög idei általános föllépte.)

Ott a hol nagy esőzések nem zavarták a hordási és cséplési munkálatokat, a cséplőgépek szaporán végzik munkájukat. A cséplési évad az idén felette kurta lesz. Kevés a kereszt, kurta a szalma, és igy a cséplőgépnek félannyi dolga sincs mint más jobb években lenni szokott. Régi dolog, hogy az eredmény is csak kivételes vidékeken kielégitő. Az most már kétségtelen, hogy buza és rozstermésünk nem elégitheti ki a közös vámterület fogyasztási igényeit, és hogy az import elmaradhatlan. Ez az oka annak is, hogy daczára az aratás után közvetlenül rendszerint beálló erősebb kinálatnak, a buza és rozsárak nem esnek, sőt egy-két fillérrel még emelkednek.

*

A legmegszokottabb kérdés az mostanában: Hogyan gondolkozik ön Uram? Most czélszerű-e eladni a buzát, avagy várhatunk-e még nagyobb áremelkedést? Ilyen kérdésre tanácsot adni bajos, mert felelősséggel jár. De konstatálhatjuk azt, hogy a gazdák tulnyomó részt ekként gondolkozik. Az árak most kellemesek. Persze az értékesités szempontjából az lenne jó, ha még kellemesebbek lennének. De van-e erre remény? Nem fenyeget-e azon eshetőség, hogy az árak leszállanak? S ha az árak tovább emelkednek nem áll-e be az import, a mely véget vet minden további áremelkedésnek? Avagy a világkikötői árak hanyatlásától nem lehet-e tartani? Egy rakás kérdés az, a melyek vége rendesen az szokott lenni, — hogyha 11 frtért eladhatom otthon a buzámat, én bizony eladom.

Először is arra a kérdésre felelünk, hogy emelkedhetnek-e még tovább is a buzaárak? A válasz erre az, hogy *a mai világpiaczi árak szerint* már *jelentékeny emelkedés* nem remélhető. A legmagasabb buzaár ma Németországban van, a hol az angol fajtáju buzákat Lipcsében 26 koronán jegyzik. A mi tiszavidéki buzánk ezen buzáknál *legalább* 2 koronával többet ér. Tehát mondjuk, hogy olyan minőségü buzát, mint a minő a mi tiszavidékink, 28 koronán jegyeznének Lipcsében. De már a német kikötő városokban elvámolva az orosz buza 26 koronáért kapható. Németország ép ugy védelmezi vámokkal buzatermelését mint mi, és a mi budapesti árainknak most, midőn a külföldi buza csak 6 korona 30 fillér vám lefizetése mellett jöhet be, körülbelül akként kell alakulniok, hogy a fő-fogyasztó osztrák piaczi átlag árát vesszük és ebből a buza vagy liszt fuvarköltségét levonjuk. Ez lehet 2—3 korona és igy a német legczentrálisabb helyek árait véve összehasonlitásul, a legjobb tiszavidéki buzának 27—28 koronán kellene jegyeztetnie. Jegyzik pedig most, midőn e sorokat irjuk, Budapesten 23.60 koronán és igy számitásunk szerint nem lehetetlen, hogy a 2—3 korona fuvarköltség levonása után a mai nemzetközi árak mellett még 1—2 koronával az ár emelkedhetik, föltéve, hogy az Aldunai országokból ennél olcsóbb ajánlatok nem következnek-e be. Ez azonban nem valószinü, mert a Balkán tartományoknak és Délnyugati Oroszországnak csak fél termésük van, s ha Hamburgban elvámolva 26 koronáért az orosz és dunai buzák most elhelyezhetők, Budapesten elvámolva szinte nem helyezhetők el olcsóbban. Minden attól függ, hogy az osztrák fogyasztók, a kik kétségbeesetten küzdenek a magas kenyérárak ellen, sőt a vám felfüggesztésén is ábrándoznak, mikor látják be azt, hogy az olcsósági ábrándokról le kell mondaniok.

A nemzetközi árak stagnálnak. A newyorki árak 9.10—9.20 K között mozognak már hónapok óta. A nemzetközi araknak tehát meg van a stabilitásuk. Ebből az következik, hogy a nemzetközi áresések nem valószinüek és hogy számottevő áresések elójelei semmikép sem mutatkoznak.

A dolog tehát akként áll, hogy nincsen ok a szaladásra és nincs ok a messzelátra szóló spekulaciókra. A ki teheti, adja el részletekben a termését, több hónapra beosztva. A hosszu időre terjedő spekulacióknak van ma egy nagy akadálya, a magas kamatláb. A vidéki gazdák most 7%-on alul pénzt nem kapnak, — és 21—22 koronás áraknál a várakozási kamat jelentékeny.

*

De mi van az árpával? Itt szedjük össze a tudományunkat. Ennek a helyzetét az árkonjunkturák szerint megitélni nagyon bajos. 3 év előtti időszakban a sör- és malátagyárosok nyomban a cséplőskor ellátták szükségleteiket. A ki sietett, az jól eladta, a ki késett, annak a nyakán maradt és magtárában zsizsikeskedhetett kedve szerint. De nem igy volt ez 3 év óta. A német és osztrák sörgyárosok megfordították a taktikájukat. A cséplés idején azt mondották, hogy: »megvetlek Rózsi« és közvetitőik utján az eladókat csapdába kergették. Később aztán a még meglevő fedezetlen szükségletüket magasabb árakon szerezték be. Az árpa üzlet mutatja leginkább, hogy a vevő és eladó uj két ellenfél, a melynél ádázabb talán alig van. Az árpa fogyasztó minden képzelhető taktikával él, csakhogy olcsón csavarja ki a termelő árpáját. Mi lesz az idén a taktika? Ezt meg mondja a Ruhland-féle Landwirtschaftliche Markt Zeitung, a mely jul. 25-iki kelettel ezt irja: Azzal tisztában vagyunk, hogy a nemzetközi termelésben csak gyenge közép termésekkel számolhatunk, ugy buza, mint rozs és árpában, — de föltéve azt, hogy a tények kedvező irányban hazudtolnának meg, e 3 gabnanemben a *készletek* oly csekélyek, hogy az uj termés piaczra kerültekor az utolsó szem is elfogyottnak mondható. Idáig Ruhland lapja, és tényleg igy áll a dolog! Árpa készletek teljesen hiányzanak. Ebből logikailag következik az, hogy a sörgyárak és malátagyárak, valamint az exportörök hamarosan hozzá látnak a vásárláshoz. Mert muszáj! Mutatja ezt az is, hogy a felvidéken szalmában 8 frtot igérnek az árpáért, ugy, hogy a gazda az ilyen ajánlatra okvetlenül 9 frtot typel; mert tudja, hogy a kereskedő nem szokta az első szót mindjárt kimondani. Sőt mi több! De azt is tudjuk, hogy az osztrák nagy sörgyárak máris kiadták az ordrét a vásárlásra. Augusztusban

Terményeinket értékesitsük a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V., Alkotmány-utcza 31.

utján.

Délvidéki gazdáink forduljanak ez irányban a kötelékünkben működő Délmagyarországi Mezőgazdák Szövetkezetéhez Temesvár, Losonczy-tér 8. szám.

tehát élénk árpa-campagne kilátásai mutatkoznak. Qui vivra verra!

*

Minthogy feladatunknak tekintjük az évek folyamán fölmerült mozzanatokat lehető hűséggel regisztrálni, nem mulaszthatjuk el reámutatni arra, hogy az idén az üszög példátlan vehementiával lépett föl. Országszerte nagy a panasz az üszög ellen, és még oly gazdák is, a kiknél helyes a csávázás rendszer, kénytelenek beismerni, hogy az idén van üszögük. Talán nem biztos a rézgálicz, mint az apró gombák megölője? Szó sincs arról! A rézgálicz örökké halálos ellensége lesz az üszög gombáknak, a mig csak a világ világ lesz; és a jól végzett csávázás el nem mellőzhető gazdasági praktika; de ismerjük el azt, hogy az apró gombáknak vannak végtelenül kedvező éveik, a mikor gálicz ide gálicz oda érvényesülni képtelen. Az idén is ilyen volt az év, — és csak az a kár, hogy bakteorologusaink nem figyelhették meg azokat a kedvező mellékkörülményeket, a melyek előidézték, hogy az üszög az idén fittyet hányhatott a gazdasági tudománynak. De legyünk igazságosak. A rendszeresen és jól csávázó gazdáknak is van az idén üszögjük, de oly kis mértékben, hogy elveikben azért meg nem ingathatók, — de az a ki nem csávázott, avagy felületesen csinálta, annak feketén ködlik az idén a cséplése. *y.*

A gazdasági altisztek.

Az intezivebb gazdasági művelés hovatovább terjedésével sok szó esik mostanában a gazdasági szakoktatás reformjáról. És pedig nem csupán a főiskolákról, hanem a földmivesiskolákról is, melyeknek kettős czélja egyrészt a kisgazda képzés, másrészt a gazdasági altisztképzés.

Ezzel a kérdéssel kapcsolatban ismét csak az ugynevezett »középállásu« gazdasági alkalmazottak jogviszonyairól, illetve ezen jogviszonyoknak rendezetlen voltáról kell megemlékeznem. Értem e középállásu gazdasági alkalmazottak alatt az uradalmi iparosokat és iskolát végzett egyéneket, vinczelléreket, tehenész-gazdákat stb.

A közigazgatási és bírói hatóságok közötti hatásköri összeütközések esetében a minisztertanács e lapokban is ismertetett amaz álláspontot foglalta el, hogy az uradalmi iparosok, a kik ipari munkák teljesítésére bérért szegődnek el valamely gazdához: cselédeknek tekintendők. Ugyanilyen sorsban van részük az iskolát végzett egyéb középállású gazdasági alkalmazottaknak is. Hogy ez a helyzet mennyire méltánytalan, arról már szó volt e lapokban, a midőn az uradalmi iparosok jogviszonyainak szabályozását sürgettük. E helyen ujból csak arra mutatok rá, hogy milyen méltánytalan ez az álláspont arra az uradalmi iparosra, a ki ugyis mint IV. osztályu kereseti adót fizető polgár, ugy is mint segéddel dolgozó iparos, felveendő volna a képviselőválasztók névjegyzékébe, de mert gazdai hatalom alatt áll, nem gyakorolhatja a törvény szerint őt különben megillető eme jogát. Ugyancsak méltánytalan ez a helyzet a gazdasági altisztekre is, mert nem is szólva arról, hogy a legtöbb vidéknek épen azon polgárai vannak a képviselőválasztás jogától megfosztva, a kik intelligencziájuk és józan gondolkozásuk folytán ezt leginkább megérdemelnék, a kik ellensúlyozni hivatvák a nemzetköziek féktelen agitáczióját, de a cselédekkel szemben szükséges tekintély fentartása is megköveteli részükre a választói jogot.

Az uj cselédtörvény 1. §-ából kihagyta a képviselőház azt a részt, a mely az uradalmi iparosokat is a törvény uralma alá vonta, igy hát a törvényhozás már állást foglalt a mellett, hogy ezek az iparosok nem tekinthetők cselédnek, de jogviszonyaink szabályozása tekintetében eddig semmi törvényes intézkedés nem történt. Ott állunk tehát, a hol ezelőtt, hogy a középállam gazdasági alkalmazottak jogviszonyai szabályozva nincsenek.

A földmivesiskolák reformjával egyidejüleg külön törvény keretében kellene ezen jogviszonyokat szabályozni. Nagy hiányt pótolna egy ilyen törvény és nagyfontosságu szocziális feladatot volna hivatva teljesiteni! *V.*

A kukoriczaszárról. az Ásványi-féle szártépőgépről és a zsombolyázásról.

Még ma is sokan lesznek a gazdák között olyanok, akik el sem tudják gondolni, hogy tulajdonképpen mit is lehet irni a kukoriczaszárról? Hát a szárat a részes munkás levágja, a kimutatott helyre behordja, kúpokba rakja, mi pedig télen át a java részét feletetjük a gulyabeli és cselédmarhával, ami pedig belőle megromlott, abból pompás bőrhidakat készitetünk a kutakhoz, hogy a jószág bele ne dőljön a nagy sártengerbe és . . . punktum!

Nos, hát éppen ez az, ami indokolttá teszi, hogy ezzel a kérdéssel foglalkozzunk, mert a kukoriczaszár alkalmas eljárás mellett nagyon becses takarmányanyag, mely állatállományunk átteleltetésénél amugy is nehéz feladatainkat lényegesen megkönnyitheti.

Avagy nem-e éppen a jó takarmány az, amiből a gazdaságoknak soha sem lehet feleslegük? Illő tehát, hogy ami e részben rendelkezésünkre áll, azt megbecsüljük és értékét biztositsuk.

Az ujabban nagyon gyakran előforduló aszályos nyári és őszi időjárás mellett a kukoricza hirtelen érése következtében a töröst nem egyszer már a nyár végén meg kell kezdenünk, mikor a szár még annyira zöld és nedvdus, hogy ha azt kúpokba vagy kazlakba hosszabb ideig tartó szikkadás után is összerakatjuk, megpenészesedik, részben pedig összerohad. Hogy mennyi kárt tesz ezekben a hevenyészett rakományokban a beázás, egér, patkány stb. arról talán felesleges is beszélni.

Pedig éppen az ilyen nedvdus szár alkalmas arra, hogy abból kiválóan izés és tápanyagtartalomra nézve is a szénával vetekedő takarmányt készitsünk, — számitásba is alig jöhető fáradság és költség árán.

Hogy a zsombolyázás hasznosságával a törekvő és számitó gazdák már régen tisztában vannak, azt tagadni nem lehet, de hogy a kukoriczaszárnak zsombolyai módszer szerint elrakásától a legtöbb gazda háta borsódzik, az is bizonyos. Ennek az idegenkedésnek az oka pedig onnan ered, hogy sokaknak ez a művelet nem sikerült. Nem sikerült pedig azért, mert a szárnak minden más, a zsombolyázásra alkalmas anyagtól elütő tulajdonságaival számot nem vetettek.

Első sorban is nagyon fontos követelmény, hogy a szár kellő mennyiségű természetes nedvtartalommal birjon, mely az átmelegedéshez okvetlenül szükséges. Ha ez meg van, az eljárás csak annyiban tér el egyéb takarmányok zsombolyázásától, hogy a szárat sokkal több, nem ritkán egy méternél is magasabb földréteggel kell ellátni, hogy az teljesen összepréseltessék, a levegő pedig a vastag szárrészek közül kiszoríttassék. Általában az a szabály, hogy minél kevesebb a szár nedvesség-tartalma, annál több földet dobassunk a

TÁRCZA.

A bábolnai ménesbirtok száz év előtt.

Azt, hogy Bábolna puszta mint Mezőhegyes leány ménese kezdte meg szereplését lótenyésztésünk történetében, általánosabban tudvalevő tény. Kevésbbé ismeretes azonban, hogy már az 1889. évet megelőzőleg, mikor a puszta Szapáry gróf tulajdonából 450.000 forinton ment át a katonakincstár kezére, 1804-ben utasitotta felebbvalósága, Csekonics József mezőhegyesi parancsnokot, hogy a komárommegyei Tárkány és Kiscsanak praediumokat legalább 10 évre vegye ki bérbe, hogy a lófölösleget ott elhelyezni lehessen. Bábolnán eleintén tényleg mindenféle fajta ló volt található: keleti, spanyol, norman és erdélyi mének, magyar és moldovai kanczák és bár Bábolna 1806-ban önállóságot nyert, a keleti vértenyésztése ott még csak 1816 óta nyert kizárólagosságot.

Festetits György gróf szerette alkalmazottjait utaztatni, — hadd táguljon a látókörük! Utra küldte 1806. szept. 13-án külön instrukczióval *Asbóth* János directronal's Inspectorát is azzal, hogy vegye maga mellé *Czizer* János uradalmi főinzsellért és egy bácskai fiut, *Zebegnay* György ösztöndijas főpraktikánst. Az utazási czél ugyan Morvaország volt, de a nemes gróf bölcsen azt tartotta, hogy nem fog ártani kiküldöttjeinek, ha »megvizsgálják a királyi ménest« is. Meghagyta, hogy a főinzsellér hozzon neki rajzolatot a bábolnai téli lovagló iskoláról, Asbóthnak pedig, hogy kérdezze meg az előljárótól, »valjon Stipsits Gratisero nem tett-e rendelést a keszthelyi ménesből vett ménlónak Bábolnára való áttallozása iránt«, továbbá »valjon a jövő tavaszszal a Keszthelyről oda küldendő kanczák leendő hágatását lehet az előljárónak és első berajternek ajánlani?«

Asbóth 1806. évi deczember 8-án számolt be 124 geogr. mértföldnyi tanulmányi utjáról, a mely jelentésnek kézirata a grófi levéltárban most is feltalálható.

Bábolnai — sok irányban érdekes — tapasztalatairól az alább közöltekben számol be.

1. A ménesnek mostani Tisztsége és Tselédjei a következendő Személyekből áll:

a) A ménesnek Commendánsa (Gestüts Commendant) Kliemesch kapitány.

b) A Gazdaság Direktora (Wirtschafts Direktor) Krwán.

c) Stoloz főhadnagy.

d) Keszler Al-Hadnagy.

e) Engelbrecht Ló-orvos (Thierarzt).

f) Lechner Kováts (Kurschmiedt).

g) Két strázsamester, mellyek közül az egyik a gazdaság körül külső, a másik pedig a ménes körül belső szolgálatot tészen.

h) Több gondviselők a lovak körül, kik a katonaságból részszerint állandóul, részszerint változva választatnak.

i) Hat Tsikós,

k) Négy négy lovas és egy két lovas kotsis.

l) Tiz hat ökrös béresek.

2. Az épületek körrül, mellyeket Czizer Fő Inzsellér Ur közelebbről le fogja irni, vagyon egy fedett Ló oskola is.

3. A Ménesnek mostani állapotja tsekély. Áll az tudn.

a) 19 Ménlovakból, mellyek az Országi (Landesgestüt) Méneshez tartoznak. Ezek többnyire mezőhegyesi magyar Lovak.

b) Két nemesebb szürke kantzákból, mellyek hasonlóképen a Mezőhegyesi Ménesből valók, két — spanyol Monasoktól származó — szép Tsikókkal együtt. A Tsikók közzül az egyik monyas fekete szinü, fejér tsillaggal a homlokán, a másik kantza, vers szürke és hasonlóképen tsillagos.

c) A ménesnél szükséges kotsi- és majorbéli lovakból és paripákból.

d) Mintegy 80 darab mindenféle kevert tsikókból, mellyek mindenféle ide küldött katona lovaknak fiai, és mellyek már el választva voltak, minthogy anyjaikat a külömbféle Departementekhez megint visszaküldeni kellett.

c) Mindenféle katona Depot lovakból álló keverékből, nevezetessen:

aa) Hadi szekeres lovakból;

bb) Remonda lovakból;

cc) Felesleg való Lovas-regementbeli Lovakból.

dd) Vemhes katona-lovakból, mellyek letsikózás végett ide küldettek.

Illy formán Bábolnán levő mindennémü lovaknak egész-száma akkor tsak mintegy 200 darabból állott.

Ezekkel a mostani ősszel vártak 50 darab nemessebb fajju kantzákat (Racestutten) öt originalis Spanyol ménlovakkal.

Jövendőre pedig a kiadott Planum szerint télen-nyáron 1200 darab lovaknak kellene Bábolnán lenni, melly számat mind a téli tartásra, mind pedig a nyári legelőre nézve, Klimesch Ménes-Commendáns és Krwan Gazdaság-Directora felette nagynak lenni állitanak.

4. A lovaknak tenyésztése, nevelése és tartása Bábolnán.

kazalra. Ha a szár harmatos vagy megázott állapotban hordatik össze, annál jobb.

E sorok írója pár év előtt egy nagy gazdaságnak összes szártermését leföldeltette, még azt a mennyiséget is, mely küpokba összerakva, már erős penészedésnek indult, és az eredmény a nem kis számu tamáskodókat is meggyőzte arról, hogy a szár elrakásának ez a módja, hova-hamarabb általánossá kell, hogy váljon.

Most pedig, ha már eljutottam a zsombolyázás előnyös voltának taglalásához, lehetetlen e helyütt elhallgatnom két igen érdekes kisérletemet, melyekkel azt akarom bebizonyitani, hogy az erjesztés által a leggyűlöltebb gyomnövényekből is a legpompásabb takarmányt állithatjuk elő.

Évek előtt, mint egy nagy alföldi uradalomnak gazdatisztje, egy másik gazdaságunk vezetésére lettem átrendelve, ahol elődőm egy tábla buzát s egy tábla rozsot, kitünő vetőmag előállitása szempontjából, toló-kapácskákkal műveltetett. A sorok közei minden kivánságot meghaladóan tiszták, gyommentesek is voltak, de már a sorokban mesés mértékben burjánozott fel a tüskés és ripacsos borzon (Cancalis daucoides, C. muricata), J.-N.-K.-Szolnok és a szomszéd megyékben »Bagi-fan« néven csufolják (van-e, ki e nevet nem ismeri?). Egy másik táblámnak pedig vizenyős laposát az u. n. Kanálfü (Ranunculus arvensis) nyomta el. Ha valaki megizleli ezeknek a gyomoknak levelét vagy magját, bizonyára nem fog csodálkozni azon, hogy azokat semmiféle házi állat meg nem eszi.

Nos hát én ezeket a gyomokat hordattam össze és zsombolyáztattam be, vegyesen a még más helyekről nyert több szekérnyi szarkalábbal együtt és kisérletem fényesen sikerült, amennyiben állataim éppen olyan szivesen fogyasztották ezt a dudvákból előállitott takarmányt, mint a zsombolyázott zabosbükkönyt.

Más: Egy repczetáblámnak valami 6 holdat kitevő részén, az aczat (Cirsium) lépett fel olyan mértékben, hogy én ahhoz foghatót sem az előtt, sem azóta nem láttam. És mivel az irás azt mondja: »Gondolj merészet és nagyot« — hát a szerint cselekedtem. Virágzás előtt levágattam és egy napi szikkadás után bezsombolyáztattam.

Uraságom és tiszttársaim fejcsóválás és hamiskás mosolylyal kisérték ezt a szokatlan műveletet; különösen öreg ispánom bizalmatlansága volt nagyon feltünő, akit — mikor már láttam, hogy nagyon kivánkozik ki belőle a »brr-ha-ha« — megkérdeztem: elhiszi-e, hogy ebből igen jó takarmány lesz? Azt feleltc az öreg, hogy ha az megtörténhet, hát még azt is elhiszi, hogy az ő paripájának a jövő tavaszon csikaja származik, még pedig nem is egy, hanem mindjárt párjával.

Elkövetkezett aztán az az idő is, amikor a kazlat megbontottam. Ott voltunk mindannyian. A felső, penészes réteg eltávolitása után a felségesen illatos aczatból vitettem az ökrök elé pár villával. Amit akkor látott az én öreg ispánom, az erre a kijelentésre inditotta őt: »No, uram, most már elhiszem, hogy még a paripámnak is csikaja lehet a tavaszon.«

És most térjünk vissza megint a kukoriczaszárhoz: Nagyon természetes, hogy ha a szárat elaprózott állapotban zsombolyázzuk be, vagy vermeljük be, még kevésbé kell tartanunk a nem kielégitő eredménytől. Erre a czélra szolgál az Ásványi-féle u. n. szártépőgép, mely kitünő munkája és nagy munkaképességénél fogva már eddig is nagy elterjedésnek örvend s az a körülmény, hogy éppen a mintaszerüen vezetett uradalmak és gazdaságokban évről-évre módjában van a szomszédos gazdaközönségnek ezen nagy gyakorlati jelentőségü gépek munkáját megismerni, teszi bizonyossá, hogy a szártépő általános felkarolásban fog részesülni.

Hogy a tépett szárrészek teljesen elegyednek a levélrészekkel, már magában nagy előny, mert igy az állatok válogatás nélkül fogyasztják el, de ezenkivül nyomatékosan kell felemlitenem a szálasan erjesztett szárnak ama kellemetlen fizikai tulajdonságát, miszerint nedvessége és szivóssága folytán szecskáztatása igen sok akadálylyal és főként időveszteséggel jár. Annyit mondhatok, hogy én a szecskavágó helyiségnek még a tájékára sem kivánkoztam akkor, amikor az erjesztett szárat vágták, ahol a garatban való megtorkollás s a takarmánynak a gép tengelyeire tekerőzése miatt még a munkásból is kacskaringós adta-teremtettéket préselt ki a méltó boszankodás.

Ennek ellenében a tépett szár keverésre és feltakarmányozásra teljesen készállapotban kerül ki a kazalból vagy veremből.

Ha pedig szárunk kellő nedvességgel nem birna, összetépett állapotban könnyüszerrel lehet azt sósvizzel megnedvesiteni.

A szárnak a tépőgépen történő elaprózása, illetőleg bezsombolyázása, még közgazdászati szempontból is méltánylásra igényt tartó haszonnal jár, amennyiben ezen az uton a szárban fészkelő kukoriczamolynak (Botys nubilalis) ennek a nálunk mindenfelé aggasztó mértékben elterjedt kártékony féregnek töméntelen mennyisége kivétel nélkül elpusztul.

A táblákon a kukoricza-torzsokban visszamaradó álczákat, hogy a varjak és szarkák télen át milyen előszeretettel fejtik ki odvaikból, azt figyelmesebb gazdatársaim is bizonyára örvendezve tapasztalták. Vagyis, ha elképzeljük azt az ideális állapotot, hogy pár éven át az összes szártermésünk fermentáczionak vettetnék alá, akkor hamarosan azt is konstatálhatnók, hogy: »kukoriczamoly nincs többé!«

Az évről-évre nagyobb mérvben mutatkozó munkáshiány, a munkabérnek pedig a legtöbb vidéken tapasztalható aránytalan magassága és egyéb szocziális bajok mellett, a mezőgazdasági üzem tagadhatatlanul az élet-halál küzdelemnek nehéz ideje felé közeleg s ha a viszonyokat valami, ez idő szerint alig elképzelhető csodás véletlen meg nem reparálja, ugy nemsokára el kell jutnunk ahoz a rideg igazsághoz, hogy a mezőgazdálkodás (még a belterjesen üzött mezőgazdálkodást sem véve ki) a befektetett tőkének a szegényes kamatját sem hozza meg többé.

Addig is, mig ez bekövetkezik s át kell térnünk ujra a legextensivebb állattartás rendszerére, emberi kötelességünk a küzdelemben kitartani s minden módot felhasználni arra, hogy a visszaesés ideje minél inkább elodáztassék. Értékesitsünk hát gazdaságunkban mindent, még az eddig kellőleg nem méltányolt kukoriczaszárat is. *Zakár József.*

A pozsonyi sörárpa-vásár aug. 25-én.

Az érsekujvári sörárpavásár rendező-bizottsága jul. 25-ikén Érsekujvárott *Mezey Gyula*, a nyitramegyie gazd. egylet alelnökének elnöklésével ülést tartott és ezen a 8 északnyugati vármegye gazdasági egyletei közül a következők vettek részt: *Pozsonymegye* részéről Bartal Aurél, gr. Pálffy Béla, Gülcher Jakab, Horváth Jenő; a *nyitramegyei gazd. egylet* részéről: Mezey Gyula, barsi Leiden-

---

A Lovaknak hágatása e következendő módon esik meg: a szám szerént megjelelt kantzák tudniillik különféle formájokra, szépségekre és jóságokra nézve már előre bizonyos ménlovaknak határoztatnak és azok közzé felosztatnak, ugy tudniillik, hogy a legszebb kantzák a legszebb ménlovaknak adatnak, és azon kantzák, mellyeknek vagy testek, vagy egyéb természetek valamelly részében valami hibájok vagyon, ollyan ménlóval párosittatnak öszve, melly ugyanazon részre nézve különös tökéletességgel bír. A meg-induló kantzák mindenkor reggel egy próba ménló által ki-kerestetnek, a számok azután feljegyeztetik, és délután, ha a próba ménlónak megállana a meg-határozott tsődör által kézből meghágattatnak. Ezen hágattásnál a kantza két lovástól tartatik, a tsődör pedig két más legénytől kettős chordán a kantzához vezettetik. Minden hágatás a kantzának számával és — ha vagyon — nevével, továbbá a ménlónak nevével, és a hágattásnak napjával a hágató protokollumba feljegyeztetik. Kilentz napok után a kantza, ha a ménlovat ujjra felveszi, ismét ugyanazon módon hágattatik meg; ujabb kilentz napok után pedig hasonlóképen. Negyedszer végtére, ha akkor is felvenné a tsődört, már nem az előbbeni néki határozott, hanem egy más ménlovat kap és kétszer egymás után hágattatik meg. Ha pedig a kantza a ménlovat az ujonnan próbált hágatáskor elveri (abschlägt), többé nem hágattatik. Az ismét próbált, vagy megesett hágatások is annak rendi szerint a Hágató protocollumba fel jegyeztetnek. Illy formán Mártiustól fogva többnyire Május hónap közepéig mindenkor délután esik meg; a hágatásnak többi melegebb idejében délelőtt.

Azon kantzák, mellyek korábban, tudniillik még hidegebb időben, Februárius, vagy Mártius hólnapban, vagy Aprilisnak elején letsiköznak, a közelgető ellésnek jeleihez képest mintegy tizenkét nappal előbb az anyaló állapotban bérekesztettnek, és ott szabadon hagyatnak. Itt erejeknek és tejeknek szaporitása végett naponként egy liszttel vagy darálttal kevert italt kapnak. A tsikók minekutánna a világra jöttek, mig valamivel meg-erősednek mintegy tiz napig az annyokkal a külön rekesztékben maradnak, utóbb az annyokkal szabadon a legelőre botsáttatnak. Azon kantzák ellenben, mellyek későbben már kedvezőbb időben ellenek, tsikóikat szabadon a legelőn hozzák világra, a nélkül, hogy különös ápolgatásra lenne szükségek. Illy formán a tsikók anyaikkal egész nyáron általa legelőn együtt járnak, mig Október hólnap elején, midőn a kietlenebb idő többnyire kezdődik, el választattnak. Az elválasztás után a tsikók egy közönséges tsikóistállóba öszve rekesztettnek és mindjárt téli eledellel ápolgattatnak. Ezen tsikó-Istálló téres és szabad, tudniillik minden belső akadályok nélkül való: annak egyik oldalán az éttető-válluk vagynak a saraglyákkal, melly utolsók mindenkor jó és finom szénával vagynak megtömve, hogy a tsikók, mellyek határozatlan időkben tsak nem mindenkor enni kivánnak, tettszések szerént rágdagálhassanak, s az által növésskeben szemlátomást elő-mennyenek. Ennek még tökéletessebb ügyelésére azonkivül mindegyik tsikó naponkint egy fél portzió azaz egy $^1/_{16}$ Pos. mérő zabot kap apróra vágott muhar szetskával öszszekeverve. Itatások egy nagy itató válluból esik meg, melly egy nagy fából ki vagyon vágva, két öl hosszu, két láb széles és másfél láb mélly. Ezen vállu az istállóban az udvar felé való falon belől áll; mellybe a viz egy lyukon keresztül, egytsatornán a kutbul eresztetik, és abban naponkint $^1/_4$, vagy $^1/_3$ Pos. mérő darált vagy korpa öszve kevertetik. Ezen válluból a tsikók mindenkor tetszések szerént isznak; minthogy a szükséghez képest többször friss viz eresztetik, és aval a válluban levő darált vagy korpa némellykor fel-kevertetik. Hogy mindazonáltal ezen ital meg ne savanyusodjék, abbul a viz minden nap egyszer egy tsap által ki-eresztetik. Kő-só a tsikóknak több darabokban minden héten kétszer tétetik a földre, mellyet tettszések szerént nyalják. — Elegendő és tiszta alomban sintsen fogyatkozás.

Illy formán mind a két nembéli tsikók egész télen által együtt maradnak a következő tavaszszal ellenben, minekelőtte a legelőre bocsáttatnak, a monyas tsikók a kantza tsikóktól külön választatnak és azután külön legeltetnek és felneveltetnek. Ezen nevendék tsikó seregek közzül egyikhez sem adatnak heréltek, vagy vén kantzák vezérül, ne hogy ezektül valami kárt ne szenvedjenek, mert a tsikók eleven természetekhez képest örömöst játszanak, az öregek ellenben meglett koruk miatt ezt nem örömest szenvedvén a nevendékeket azen alkalmatossággal harapás vagy rugás által könnyen megsérthetik.

Az öreg lovaknak akár kantzák akár más félék legyenek azok gondviselések és tartások a következendőkből áll. Nyáron korán reggel a legelőre hajtatnak. Kilentz órától

frost Károly, Herczmánszky titkár; a *barsmegyei gazd. egylet* részéről: Bródy Lajos; a *nógrádmegyei gazd. egylet* részéről: Siklaky titkár; a *komárommegyei gazd. egylet* részéről: Ágoston Béla titkár. A *földmivelésügyi minisztériumot* Bartók állattenyésztési felügyelő, az *OMGE*-t Jeszenszky Pál titkár képviselték.

A bizottság elhatározta, hogy a sörárpavásárt az idén is megtartja, még pedig Pozsonyban, melyet alkalmasabbnak vél és augusztus 25-én. Nyomban meg is alakult. Diszelnökké gr. Pálffy Istvánt, elnökké Bartal Aurélt, társelnökké Mezey Gyulát, titkárrá Horváth Jenőt, vásárigazgatókká: Horváth Jenőt, Levatich Lászlót és Herczmánszky titkárokat választotta. A bizottság elhatározta azt is, hogy a földmivelési és kereskedelmi miniszterekt és az Omget, valamint az érdekelt vármegyéket és városokat a vásár támogatására fölkéri. A vásárszabályzat is megalkottatott, s a czél az árpa minél jobb értékesitése lévén, a belés külföldi sörgyárosokat és exportőröket meghivni határozta, — de mivel a kedvező conjuncturák idejét eltalálni nagyon nehéz, határozatba ment, hogy a mennyiben az aug. 25-iki vásár nem esnék kedvező értékesitési időbe, a rendezőbizottság elhatározhatja azt, hogy a vásárt szeptemberben megismételi. A legkiterjedtebb propaganda fog megindittatni arra, hogy ugy az eladók, mint a vevők lehető teljes számban jelenjenek meg. A költségvetés megállapittatott. Az eszme egyelőre nem lett megbeszélve, hogy Moson, Sopron és Győrmegyék csatlakozásra felhivassanak. Pozsony geografiai és közlekedési helyzete erre utal. A mi késik, nem mulik. A vásár eredménye elé bizalommal tekinthetünk, mert a nyugoti vármegyék árpatermése meglehetős, és a minél jobb értékesités szükséges.

A Clayton Shuttleworth-féle szalmaprés mint a cséplőgép tartozéka.

A szalma-elevátor helyét a sajtoló-elevátor váltja föl Clayton és Shuttleworth az uj gépével. Tekintsünk csak képeinkre, melyeket mellékelünk. A szalmaprés a cséplőszekrény szalmarázója után kapcsoltatik. A cséplő szekrény dobtengelyével egybekapcsolva. A szalma automatikusan jut a sajtolóba, a hol tetszészerinti bálokba préseli a szalmát és egy elevátor segélyével kazalba vagy padlásra rakja. A bálok kötéséhez fonalat használnak, egy suhanczleányka kezelheti. A bálok sulya 10—30 kg.-ra szabályozható. A legrendesebb, mert legkezelhetőbb suly a 20—25 kg. A cséplőgépnél ezen módon nagy munkamegtakaritás érhető el, mert a szalmával dolgozni alig kell. Természetesen nagy e megtakaritás a térben is, a szalma derekasan össze levén szoritva. A tüzveszély kisebb. A szalma romlásnak nincs annyira kitéve. Szállitható. Mennyisége ellenőrizhető. Az igénybe vett erő alig egy lóerő. A feltaláló neve Klinger. A kik szalmaelárusitással foglalkoznak, azokra nézve ezen találmány különösen becses.

104-ik ábra. A Klinger-féle elevátor-szalmasajtó, kazalba rakva a bálokat.

A csengetyüke (Campanula rapunculus) — mint téli saláta.

Uton-utfélen, kertekben s erdőn, mezőn egy elterjedt gazzal találkozunk, a *pongyola pitypanggal* (Taraxacum officinale), melynek bóbitás virágát a férjhezmenésre gondoló leányzóink leleszaggatják, ráfujnak arra s a szétfoszló magvakat a férfi hüséggel hasonlitják össze. Pedig okosságukról tennének tanuságot, ha a helyett, hogy a magvakat ajkbityesztve szélnek eresztik, összegyüjtenének keveset belőle, pepinieriába vetegetnék s a kora tavasszal izletes salátát nyerhetnének, minővel Pompadour asszony XV. Lajos szivét nyerte el.

A franczia parasztasszony ilyenkor — julius végén, augusztus közepe táján — az ugyancsak nálunk gaz számba menő *mezei raponczot* (Valerianella olitoria) magját szedi összes gondosan elveti azt. S csak az tudja igazában megbecsülni a belőle keletkező finom salátát, minőt abból kora tavasszal produkál — ki evett abból. Én igen szivesen feltételezem, hogy szives olvasóm azt hiszi tréfálok vele, midőn a nálunk mindenfelé ismert gazt, a *csengetyüket* (campanula rapunculust) ugyancsak ez időszerint ajánlom vetésre, hogy kora tavasszal izletes saláta változat diszitse asztalát. Ez a feltevés némileg igazolt is, mert hisz magkereskedőink árjegyzékében sem találhatják meg e magvak megnevezését, vagy forgalomba hozatalát, holott angol vagy franczia magkereskedő világért sem hagyja ki e »gazokat« árjegyzékéből. Miután érdemes lenne ezek müvelését közönségünkkel megismertetni, leirom példának okáért a *csengetyűkének* kulturáját, — a hogy én azt a franczia gazdasasszonyoknál láttam.

Mint emlitettem, ez egy kitünő téli saláta. Sokkal jobb s izletesebb, mint a nálunk ismert cichoria. Gyökere olyan, mint egy fehér

---

fogva, midőn a lovak a nagy hevség miatt a legeléstől meg-szünnek, és egy tsoportba összebujván árnyék keresése végett fejeket egy más alá dugni szokták, nem hagyatnak többé a mezőn, hanem istállóba, vagy szinaklokba behajtatnak; ne hogy a szabad mezőn sürüen együtt és egymásba keverve állván, s ezenkivül többnyire a legyektül is háborgattatván, egymást harapják és megrugják, s az által némellykor veszedelmesen megsértsék. Ellenben az akloknak hives árnyékában tettszések szerint szabadabban el-oszolnak, és igy mig a napnak melege tart, fedél alatt maradván tsak délután négy óra felé hajtatnak ismét a legellőre, a hol, ha az idő kedvez, éjtszakán is maradnak, ellenben esős és zavaros időben éjtszakára ismét az aklokba béhajtatnak. Ha nyáron az emlitett módon a napnak hévsége miatt bé hajtatnak, egyszersmind háromszor a kutaknál levő vállukból itattatnak. tudn. béhajtáskor 9 órakor, ismét délben és délután a ki hajtás előtt. Egyébbiránt a legelőn levő kutaknál szinte ugy háromszor meg-itattatnak. Igy kedvek szerint mindenkor mérsékletesen isznak, a nélkül, hogy egyszerre felette sokat igyanak, melly kiválta melegben egészségeknek könnyen árthatna.

Őszkor és tavaszkor, ha a lovak a legelőn jól nem lakhatnak pótolásul otthon regvel és estve, majd több, majd kevesebb, de többnyire fél portió szénát kapnak. Télen, midőn éppen nem legelhetnek, egy koros, vagy kinőtt lónak egész portiója 20 H. jó szénából áll. Télen is háromszor itatnak, regvel, délben és estve s e végre mindenkor a kuthoz kihajtatnak.

A ménlovak télen nyáron az istállóban vagynak és szokás szerint jól és tisztán tartatnak, és minden másodnap mindnyájan egymás után a lovaglóoskolában gyakoroltatnak, melly végre a nyári, vagy nyilt lóoskolán kivül egy téli, vagy fedett lovaglóoskola is vagyon. A nemesebb fajta tsődörök közzül hágatáskor mindegyikre 15 kantza számláltatik.

A nemesebb kantzák a bal pofájukon tulajdon számmal megvannak jelelve. Első tsikójuknak ellése után ugyanazon szám a jobbik farokra is süttetik.

A bábolnai ménesbéli tiszteknek állitások szerint a mult 1805-ik esztendőnek tavaszszán Bábolnán 200 darab nemessebb kantzákból mintegy 160-an hágattatnak meg, melyekből az idén Mezőhegyesen 120 darab tsikók lettek.

4. A bábolnai provintialis ménesnek ügyelése. Ezen ménesre határozott ménlovak a hágatásnak idején a következendő hágató státiókra felosztatnak: Kettő Esztergomra és kettő Muslára Esztergom Vármegyében, kettő Veszprémre és kettő Zirczre Veszprém vármegyében, a többiek Bábolnán, ugymint a főstátión maradnak. Ezen Státiókra a Lakosok kantzáikat a hágatásnak ideje alatt tetszések szerint hozhatják, vagy küldhetik, és ingyen meghágattathatják; egyedül az kivántatik, hogy a meghágatandó kantzák ne legyenek igen kitsinyek és ugyan meghatározva, ne legyenek 14 maroknál és 2 tzaknál alacsonyabbak; továbbá ne legyen valamely ragadós nyavalyájuk, vagy egyéb főhibájuk: mely tekintetekben a hágatás előtt szorossan megvizsgáltatnak.

5. A beteg lovaknak gondviselése.

A beteg lovaknak istállói egy külön udvarban és egy külön káplárkodó gondviselő alatt vagynak. Ezen udvarban az ugynevezett gyanus istálló (der verdächtige Stall) ismét szorgalmatosan vagyon a többi istállótől megkülönböztetve, a mellybe tudniillik tsak a ragadós nyavalyáju lovak köttetnek.

*

Szivattyuk és Mérlegek
Különlegességi gyár:
GARVENSWERKE
Központi igazgatóság
Bécs, II., Handelsquai No. 130.
Városi mintaraktár: Garvens W
Bécs, I., Schwarzenbergstr. 6.

hosszu hónapos reteké. Husa ropogósan kemény s kellemes izü. Minden része — levele, meg gyökere egyformán élvezhető s a hol egyszer megfészkelte magát, dudva módjára évelősködik ott. Magját, mely a calceolária finomságával vetekedik s 3—4 esztendeig megtartja csiraképességét, ez időtájban szokás vetni homokkal vegyitve — akár hidegágyba, akár szabadba — maradandós helyére. Egy kissé nehézkessen fognak ugyan kelni az igen delikat alkatu növénykék, melyeket a nap hevessége ellen szalmás trágyával kell befedni. Megjegyzem, miszerint a magvakat apróságaikra való tekintetből világért sem szabad betakarni, hanem kertész taposóval kell a talajba nyomni.

Ha estefelé nem sajnáljuk a fáradságot s állott, meleg esővizzel megöntözzük nehányszor, mellőzve lett a fenntemlitett keserves csirázás panasza.

A vetés után ugy egy hónapra, midőn a palánták már megerősödtek — eltávolitjuk a szalmatakarót. Ha szükséges ritkitunk s mindenesetre megkapáljuk az ágyat.

Október közepe táján a gazdasszony már kezdheti a csengetyüke saláta szedését s folytathatja a kemény fagyok beálltáig. Hogy azonban ekkor se legyen abban akadályozva, szedjen ki a téli szükséglet mennyiségét s vermelje el a pincze homokjában.

Tavaly Vilmorintól hozattam egy adag magot s csodálkozva láttuk, hogy a kikelő növény levele kétféle fajtáju. Az egyiknek egészen sima felületü levele volt, a másiké oly szörös volt, mint például az angol pelargonium levele.

Izre nézve mindkét fajta teljesen egyforma.

Tavaly néhány tövet meghagytunk, melyek az idén május végével merev, szegletes szárakon szép lilás virágzásnak indultak, s julius közepe táján koronás kapsulájokban meghozták magvaikat. Ugyancsak siettünk a magfogással, mert a magtok oldalán veszedelmes repedések mutatkoztak, melyeken át a magvak kámfor módjára tudnak elillanni. Szerencsére se állati s cryptogamos nyavalyáját nem tapasztaltuk a növénynek. Ajánlom az *idején történő vetést* minden gazdaasszonynak, ki elég figyelmes téli saláta változatossága iránt.

Igali Svetozár.

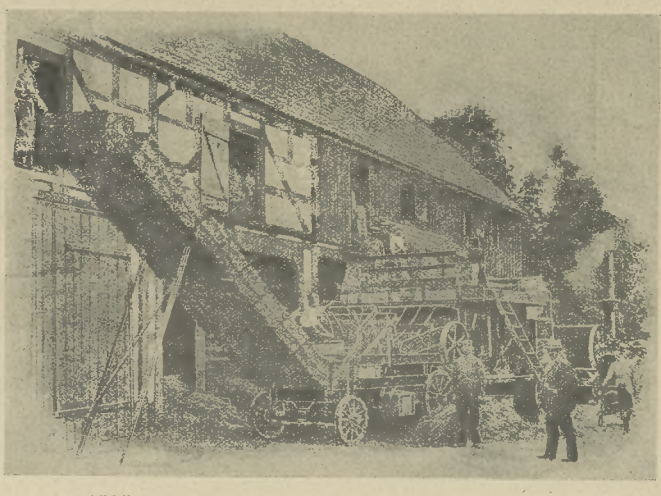

105-ik ábra. A Klinger-féle elevátor-szalmasajtó padlásra emelve a bálokat.

Borok palaczkbafejtése.

Ha a bor teljesen kifejlődött, elérkezett az ideje annak, hogy palaczkokba huzassék le. A teljes érettségen tul a bor már nem finomul, hanem ha továbbra is hordóban marad, lassanként visszaesik és veszit jóságából. Azok a zamat anyagok, aetherek és aldehidek, melyek eddig a bornak kellemes izét s jellegét adták, a tulfejlődés, elvénülés beáltával eltünnek a borból.

A mig tehát a palaczkbafejtés által egyrészről megőrizzük a teljesen érett bornak jóságát, másrészről lehetővé tesszük a könnyebb eladást kismértékben. Ez azonban nem azt jelenti, mintha csak az eladásra kerülő bort kellene lefejteni palaczkokba, mert a házi fogyasztásra kerülő bort is, ha érettté lett, palaczkozni kell. Az üvegekbefejtés nagy előnye az, hogy a bor a lehuzás után — bár egy darabig tovább fejlődik, addig, a mig a fejtéssel bekerült oxygén benne tart — igen sokáig változatlan marad, mert a tovább fejlődés igen lassu, alig számottevő.

Olyan boroknál, melyeknek értékük csekély és silány minőségűek, a palaczkozást nem érdemes végrehajtani. Ezek különben sem lennének jól eltarthatók; de meg azon költséget, melyet felemésztenének, hosszabb ideig tartó kezelésük s üvegekre huzásuk által megsem birnának, a felmerült kiadásokat ártöbbletben bevenni lehetetlen volna.

Fiatal bort, mely még kifejlődve nincsen, nem szabad palaczkbafejteni. Ebből az állás alatt pehelyszerü üledék válik ki és rakódik le a palaczk oldalára és a fenéklapra. Az ilyen palaczk bor, ha a legcsekélyebb rázódás éri, hamar felzavarodik és tele lesz az emlitett kiválott részekkel. A csapadékot képező palaczk borok, mint a fogyasztók tisztasági kivánalmának meg nem felelőek, közvetlen fogyasztásra nem alkalmasak. A palaczk bornak tükör tisztának kell lennie és hosszabb eltartás mellett sem szabad megzavarodnia. A sötét szinü borok palaczkra fejtésénél másként áll a dolog. A testesebb vörösboroknál a festanyag egy részének kiválását nem lehet megakadályozni. Itt azonban a kiválott festanyag szorosan hozzátapad az üveghez és annak erőt kellés idejében katonaság által is szaporithatja a tisztiség; valamint jelenlétünkben is egy Győrből jött Compánia pénzért ott dolgozott, az Al-Tiszteknek pallérkodása alatt. A szántóföldeknek határozott föld 900 holdot foglal magába és 300 holdas három Calcaturára vagyon felosztva, mellyek közül az egyik mindenkor őszi, a másik tavaszi gabonával vagyon elvetve, a harmadik pedig parlagban marad. A kaszálló rétek temérdek nagyok, de a mint a fellyebb mondottakból kitetszik, sokkal jobban használtathatnának; Sarju kevés használtatik. Termesztetik valamellyes muhar és veres lóher; de az utolsó rosz foganattal. A föld a Bábolnai pusztákon igen jó: csak az Átsi határ fele homokos.

Közli: *Dr. Rodiczky.*

Beszélgetés közben Klimesch Ménes Commendáns azon hágatásnak módját, melly Mélt. Báró Lusinszky Urnak Ménesében Fejér vármegyében szokásban vagyon, különössen ditsérte: a hol tudn. a meginduló vagy sárló kantzák a pásztorok által feljegyeztetvén bé mondatnak. Az ollyan kantza azután egy próba ménlő által megpróbáltatik, és ha megáll, regvel egy kis különös hágató rekesztekbe hozatik, és ott a meghatározott tsődörtől tsendességben és több személyeknek lármás jelenlétek nélkül szabadon meghágattatik. Azt mondja Klimesch ur, hogy ez által Báró Lusinszky urnak ménesében az egyik esztendőben 200 darab meghágatott kantzák után nyoltzvan és egynéhány, a másik esztendőben ugyanannyi kantzától 90 tsikók lettek:

A lótenyésztésnek Literaturájáról beszélgetvén Kliemesch kapitány urral, Hartmann és Brugnone ezen tárgyról irt munkáit jobban ditsérte, mint Prizelinst; ezeken kivül ezen ujabb munákakat is ajánlott:

Naumann über die vorzüglichsten Theile der Pferde wirtschaften. 2 Theile. 1800. 8.

Huzard Anweisung zur Verbesserung der Pferde vorzüglich für Bürger. Königsberg. 1805. 8.

6., A mezei gazdaság Bábolnán nem a legjobb lábon látszatik állani, a mennyire azt a volt állandó száraz nyár mellett több felébe épitett széna kazalokból, és nagy számu még a réten talált, legalább már felényire összerohadt baglyákból lehetett itélni. A majorbéli marha erő 60 jármos ökörből és 16 igás lovakból áll. A gyalog

Külön árjegyzékek mindennemü gazdasági gépekről!

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZVÉNY TÁRSULAT BUDAPEST

TÖRVÉNYILEG VÁDOLT HAZAI SZÁRMAZÁSÚ TÁRSULAT VÉDJEGY

Legtökéletesebb rendszerü GŐZCSÉPLŐKÉSZLETEK, úgyszintén MAGÁNJÁRÓK (úti mozdonyok) csépési, vontatási és szántási czélokra (a mozdony után akasztott egy ölet fogó ekével.)

UJ! UJ!

Kizárólagos gyártása a Welger-féle szabadalmazott teljesen önműködően kötöző szalmaprés-elevatoroknak.

faláról a kiöntés alkalmával nem válik le. Ha egy ilyen palaczk bor fel lesz bontva, a kiöntés alkalmával a bor nem lesz zavaros.

Azokat a borokat, melyek palaczkozásra kerülnek, sokkal megfelelőbb kisebb hordókban tartani és folytonosan figyelve, gyakorta fejteni, tehát mindaddig, a mig az utolsó fejtés után teljesen tisztán nem marad, benne észrevehető zavarosodás nem látható. Kis hordókban a bor tökéletesebben érik, mert nagyobb felületen keresztül érintkezik a levegővel a hordó likacsain keresztül. A kis hordónak azonban, viszont az a hátránya a nagyobb hordóval szemben, hogy belőle épen az előbbi ok miatt, sokkal több bor párolog el. Az elpárolgás alait a bor szesz, illat és zamat anyagaiból sokat veszit, továbbá ha gyakran elmarad a töltögetés és emiatt darabban áll a bor, betegség léphet fel benne. Azon esetben pedig, ha a töltögetéshez ugyanazon minőségű bor nem használtatnék, hanem rosszabbal töltetnék fel, avagy épen fiatal borral, ugy az eredeti bor jó minőségéből sokat veszitene.

Teljesen érett bort, ha palaczkba azonnal nem volna fejthető, nagyobb hordóban tartsunk a lehuzásig, mert itt a nagytömegü bor kis felülettel érintkezik és az elpárolgás cseklyebb. A hordóban levő bor tükréről és tisztaságáról legjobban meggyőződhetünk akként, ha a borból pohárba félignél feljebb öntünk és a poharat gyertyafény elé tartva, a boron keresztül nézünk.

A palaczkokba fejtendő bor érettségére következtethetünk a tisztaság, a szin és izből, mégis a teljes bizonyosság okáért az érettségi próbát megejthetjük rajta. Ez abból áll, hogy megtöltünk egy vagy két palaczkot, az üvegekbe huzandó borból oly formán, hogy ne legyenek egészen tele. A palaczkokat vagy egyáltalán nem dugaszoljuk le, vagy csak könnyedén reá tesszük a dugót, hogy az a palaczk száját a portól védje. Ennek megtörténtével a palaczkokat meleg helyre, esetleg a szoba ablakába tesszük s ott nyolcz-tiz napig állani hagyjuk.

Azért kell a szobában és nem pinczében tartani a bort, mert a pincze hőmérséke alacsony és inkább állandó, hol is a bor esetleg tartaná magát. Ellenben a szoba levegője, különösen pedig a szoba ablaka, folytonos légváltozásnak van kitéve, mely a bor érettségét ugyancsak próbára teszi. Ha a bor 8—10 nap alatt meg nem törik, sem szinét meg nem változtatja, sem meg nem zavarodik, továbbá aljat nem képez, ugy érett és palaczkozható.

Mielőtt a palaczkozást megkezdenénk, megfelelő mennyiségü üvegről kell gondoskodni és azokat a bor befogadására előkészíteni, azaz tisztára mosni.

A bort oly üvegekbe kell lehuzni, melyek a mai igénynek megfelelnek. Használatban vannak fehérborokra a hosszukás rajnai, vörösborok számára pedig, az előbbinél alacsonyabb és inkább hengeres bordeauxi palaczkok. Ezeknek ürtartalma 0·7 liter, esetleg valamivel több. Tokaji borokra, hazai fehér (zöldes fehér) hosszunyaku 0·3 liter és 0·5 liter ürtartalommal biró üvegeket alkalmaznak. Az olcsóbb minőségü asztali borok befogadására pedig az 1 literes közönséges üvegek szolgálnak. A beszerzett uj palaczkokat használat előtt ki kell mosni. A kimosás ugy történik, hogy előbb hideg vizbe lesznek beáztatva az üvegek, majd tiszta langyos vizzel kiöblögetve. Ha a palaczkok nem ujak, hanem használtak, akkor először megtekintendők, hogy bennök nincs-e dugómaradvány, ha van, ugy azt csiptető segélyével el kell távolitani. A palaczkokat ezután vizbe kell áztatni és abba huzamosabb ideig hagyni, majd pedig palaczkkefével tisztára dörzsölni. Kefe helyett a tisztitára sokan serétet használnak, ez pedig helytelen, mert könnyen megesik, hogy az üveg fenekére szorul belőle egy-két szem, a borral érintkezik s abba ezáltal ólom kerül.

Azok a palaczkok, melyek előzetesen vörös borral voltak megtöltve, tehát a melyekbe a bor festanyaga beszáradt, előbb higitott szóda oldattal tisztitandók meg attól és csak azután moshatók ki tiszta vizzel. Megtöltés előtt a kimosott palaczkok, az e czélt szolgáló állványokon kicsepegtetendők, hogy bennök viz ne maradjon. Az sem rosz szokás, hogy használat előtt a kimosott palaczkok egy kevés borral vagy cognac-kal ki lesznek öblitve. Az öblitésre szolgáló bornak olyannak kell lenni, mint a milyen az üvegekbe fejtetni fog.

A borok palaczkokba fejtése ugy történjék, hogy a bor a levegővel ne sokat és csak kis felületen érintkezzék. Használhatunk fejtőcsapot, mely a parafadugóval ellátott csaplyukba üttetik bele, de használhatunk egyszerü vékony kaucsuk csövet is, melynek egyik végét az akna nyiláson át a hordóba engedjük bele, mig a másik végére csapot erősitünk. Ha szivornyával vezetjük a palaczkokba a bort, ugy czélszerü a palaczkozandó kisebb hordót állványra, más hordók tetejére, egyszóval valami magaslatra helyezni, mert igy a bor levezetése könnyebb. A hordóba engedett szivornyának, csappal ellátott kilogó végét megszivjuk addig, a mig a csövön át a bor magától ömleni kezd. Ekkor elzárjuk a csapot és a csapvéget, mely hosszu cső, a palaczk szájába tesszük s leengedjük a fenékig. Ily módon engedve üvegekbe a bort, az nem fog a levegővel csak igen kis felületen érintkezni. Akkor a midőn az üveg megtelt, elzárjuk a töltögető csapot, vagy ha anélkül fejtünk, a kaucsuk csövet a reá erősitett csiptető segélyével összeszoritjuk, hogy a bor ne csepeghessen és tovább folytatjuk másik palaczkba a fejtést.

Ha töltögető csapot alkalmazunk, az esetben, ha egyenletesen engedjük belőle a bort, elzárni is felesleges, mert ugy igazithatjuk, hogy egyik üveget a másik után ügyesen alá lehet helyezni anélkül, hogy bor veszendőbe menne, avagy biztositásul az alul helyezett edénybe csepegne.

Az üvegeket a lefejtés után egy rövid ideig dugaszolatlanul hagyjuk, hogy a töltés alkalmával esetleg bejutott levegő a borból eltávolodhasson. Az üvegekben annyi bor kell hogy legyen, hogy a jól ledugaszolt dugó alsó lapja a bor szinét ne érje de a kettő között nagy hely ne is maradjon.

Az elzárásra szolgáló parafa dugóknak, egyenletes vastagságuaknak, puháknak és ruganyosaknak kell lenniök. Hibás vagy repedt dugót, különösen oly palaczkbor lezárására, mely huzamosabb ideig lesz eltartva, felhasználni nem szabad. A penészes dohos, továbbá a bármely illatot magokba vett dugók nem megfelelők, mert a bort élvezhetetlenné, romlottá teszik. Palaczk elzárásra a henger alaku és 4 cm. hosszal biró dugók a legmegfelelőbbek. A dugó vastagsága olyan legyen, mint az eldugaszolandó palaczk nyakának külső átmérője. A dugókat a használat előtt meg kell puhitani. Ezt hideg vizbe való áztatással, forró vizzel való leöntéssel, gőzöléssel és dugó puhitó géppel érhetjük el.

A dugók előkészités után, a bedugaszolás előtt erősen kinyomkodva letörlendők, hogy a rájok tapadt piszok a palaczkba ne menjen bele. A palaczk elzárás kézi dugaszolóval, nagybani palaczkozásnál dugaszoló géppel történik. Mindkét esetben bár a palaczk ruganyos kaucsuk lapon áll, vigyázni kell arra, hogy az üveg össze ne töressék. Ha különösen a kézi dugaszolásnál a palaczkból dugórész állana ki, ugy azt éles késsel simára kell metszeni a palaczk felülettel egyvonalban.

Dugaszolás után a palaczk fejét czinkupakkal kell ellátni. A kupak simitást géppel végezzük; ha ez nem volna, akkor ugy csinálhatjuk meg, hogy az asztalba erős szöget verünk, erre egy megfelelő erősségü spárgának egyik végét kötjük, mig a másik végére fogantyunak fa darabot erősitünk s azt jobb kézbe fogva, a balkézben viszintesen tartott palaczk kupakja fölött a spárgát egyszer körül csavarjuk és megszoritjuk. A palaczknak ide-oda csusztatása által a kupak szorosan a nyakhoz simul.

Még ma is igen sokan nem czinkupakkal látják el a palaczkot, hanem le spanyolviaszkozzák vagy bemártják szurokba. A szurok ha lágy könnyen piszkol és ragad, ha meg kemény igen törékeny. Hasonlókép merev és könnyen repedezik a spanyolviasz is. Az önkupakolás előtt a palaczk nyakát parafin oldatba is szokták mártani, hogy a bor a külbehatásoktól még biztosabban megvédessék. A parafin nem reped, nem pisz-

Felhivjuk
a t. cz. gazdaközönség figyelmét a
budapesti
gyapju-aukciókra,
melyek idei első sorozata f. é. julius hó 10-én veszi kezdetét.
Az aukciókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar“ czimzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemü felvilágositással szolgál:
Gyapjuárverési vállalat
Heller M. s Társa
Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

LOKOMOBILOK, GŐZCSÉPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK, ARATÓGÉPEK, TALAJMÍVELŐ ESZKÖZÖK, TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.
KIVÁNATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.
MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST

kol és igen vékony réteget-képez az üvegen és dugón.

Az áruba bocsátás előtt a palaczkokat még izléses vignettával is el kell látni, mert így tetszetősebb és szivesebben fogadja a vevő közönség. A vignettáknak (czimkéknek) a palaczkokon symetricusan kell elhelyezve lenni s minden üvegen egyforma magasságban kell, hogy álljon. A kupak tetejére, esetleg a dugóra is, nevet vagy jelzést üttethetünk. A czimkén a termelő neve, lakhelye, a bor minősége, fajtája, ára, továbbá a termelési helye, vasut állomása és póstája jeleztessék, mert ezen ismeretek az értékesitést nagyban előmozditják.

Ballay Jenő.

KÉRDÉSEK ÉS FELELETEK.

Kérdés. *Hogyan javithatnám meg legegyszerübben a legelőmet?*

Legelőm rosszabb minőségű szántóföld volt, talaja homokos agyag. Növényzet többnyire vadhere, de ez is pusztulóban van. Megjegyzem, hogy nincs szándékom gabonanemüt fűmaggal belevetni, vagyis felszántani, hanem jól megfogasolni, utána fűmagot elvetni és ujból a földet fogasolni. Istálló- és műtrágyám volna elég. *R. K.*

Kérdés. *Thomassalak őszi szántás alá, könnyen omló hegyesvidék talaján?*

Könnyen omló föld, hegyes vidék kötött talaján hasznos-e a Thomassalak-liszt elszórása őszi szántás alá, a tavaszi vetésnek? Sovány hegyi földekre vagy friss trágyázott földekre, árpa, zab és kapások alá elegendő-e 100—120 kgr. magyar holdanként? Kisérletezés czéljából nagyon lekötelezne egy tapasztalt utbaigazitás. *P. J.*

Kérdés. *Magasabb gabnaárak és a műtrágyák.*

Remélve, hogy a buza és a rozs ára esztendőre sem lesz alacsony, trágyára éhező földeimet óhajtanám műtrágyázni, hogy jobb terméseredményt érhessek el. Mennyi superfoszfátot használjak el barna, sik, agyagos, de kissé kihasznált földeimen, hogy tetemesebb termésnövekvést érjek el? *P. Z.*

Kérdés. *A padlógomba föllépéseért kit illet a felelősség?*

Mult évben lakházat épitettem és azt természetesen kipadlóztattam. A télen daczára annak, hogy fűttettem rendesen a szobákat, a padlógomba föllépett és teljesen elpusztitotta a padlókat. Idejekorán kidobattam, nehogy az ajtók és ablakok is tönkre menjenek. Minthogy az épület föl van emelve a föld szinétől és jó száraz fövény került a vánkosfák alá, nem lehet más itéletem, mint az, hogy a fakereskedő fertőzött fát szállitott. Pörölhetem-e eredményesen, s megkaphatom-e jelentékeny káromat? *B. M.*

Felelet. *A kazánkő eltávolitása* czimü kérdésre.

Kazán táplálására szolgáló vizet a viz minőségének megfelelőleg kell javitani.

Ha a vizben sok oldhatlan lebegő szerves és szervetlen anyag van, ugy legjobb annak eltávolitására szűrőket használni. Szűrő hiányában eltávolithatjuk ugy is, hogy nagyobb rezervoirban huzamosabb ideig ülepedni hagyjuk és csak a tisztáját használjuk kazántáplálásra.

A vizben oldott anyagok közül kazánkövet a mész, magnezia szénsavas sói és a gipsz képez. Ha oly vizet, a mely a fenti anyagokat nagyobb mennyiségben tartalmazza, felforraljuk és gőzzé változtatjuk, akkor szénsavuk egy részét elvesztik és oldhatatlanokká lesznek (a gipsz is) és elpárologtatásnál vagy laza vagy pedig szilárd kéreg alakjában, mint kazánkő, a fenékre rakodik. A kémiai tisztitás keresztülvitele előtt a viznek összetételét ismerni kell. Miért is ajánlom, ha a gép állandóan egy helyt dolgozik, legjobb volna a használt vizből (2—3 litert) valamelyik vegykisérleti állomáshoz beküldeni, hol a viz összetétele alapján — ha szükséges — megadják a javitásra használandó, égetett mész és szóda mennyiségét.

Ha a viz nem nagyon kemény, ugy a kazánkő-képződést meg lehet akadályozni az által is, — miután jelen esetben sem nagy időveszteség, sem pedig tüzelőanyag fogyasztással nem jár — hogy minden nap a munka után a kazánt kifuvatjuk. *Biró Gusztáv.*

Felelet. *Vizenyős rétek átalakitása legelővé* czimü kérdésre.

I. Ad 1. és 3. A kérdésben emlitett talajon és adott viszonyok között a következő fűmagkeverék elvetése ajánlható:

Árva rozsnok 10%	7·5 kg.
Réti csenkesz 15%	9·5 »
Nádas polyvacsuk 5%	1·5 »
Réti perje 10%	3·00 »
Angol perje 10%	6·5 »
Taraczkos tippan 15%	4·5 »
Vörös csenkesz 10%	3·5 »
Fehér here 15%	2·5 »
Komlós luczerna 10%	2·5 »
Kat. holdanként összesen	41·00 »

Ad 2. Nálunk a fűmag-keverékeket tavaszszal czélszerű elvetni, mert a tavaszi vetés a magvak tisztátalansága és gyengecsiraképessége miatt biztosabban sikerül. A fűkeveréket védő-növénynyel vesse el kérdésttevő, mert ez megvédi a zsenge vetést az időjárás viszontagságaitól és az elgyomosodástól, azonkivül az első évben is nyerhetünk takarmányt a talajról. Védőnövényül leghelyesebb zabos bükkönyt vagy zabos borsót használni és pedig a rendesnél kevesebb vetőmagot elvetni belőlük, hogy a fiatal vetést el ne nyomják. A védőnövényt a virágzás megkezdésekor azonnal le kell aratni. A vetés ideje összesen a gabonafélék, illetve a zabbosbükköny vetésidejével, azaz márczius hó végén, ápril hó elején kell a fűmag-keveréket is elvetni. A fűkeveréket kézzel, vagy szórva-vetőgéppel vethetjük el, de egyik esetben sem lehet az összes magvakat, különböző nagyságuk és fajsulyuk miatt, egyenletesen egyszerre elszórni. Legalább két csoportba kell azokat osztani és pedig a herefélék, réti perje és taraczkos tippau, mint a melyeknek apróbb magvuk van, képezik az egyik csoportot, a többiek a másikat. Ezeket egymás között vetés előtt jól össze kell keverni. Miután igy az egyes csoportokban a bevetendő területhez arányitva, kevés mag jut, czélszerű még az egyes csoportokat megfelelő mennyiségű száraz homokkal összekeverni. Legelőször a védőnövényt vetjük el, azután erre keresztben az apróbb magvakat és végre ujból keresztben a nagyobb magvakat. A magvak alátakarása legfeljebb 2 cm.-re történjék s e czélra a töviskoronát igen jól használhatjuk.

Ad 4. Ha kérdésttevő legelővé átalakitandó területét a vetést megelőző őszön istállótrágyával jól megtrágyázza, akkor egy pár esztendeig nem fog kelleni a legelőt műtrágyázni. Ha pedig megfelelő fahamuval rendelkezik, vagy olcsón jut hozzá, akkor nem igen szorul később sem műtrágyázásra, mert a fahamu a réteknek igen jó és olcsó trágyája. Ebből kat. holdanként 4—6 q-t télen vagy kora tavaszszal szórasson el s ezt időközönként ismételve, legelőjét olcsó pénzen jó erőben tarthatja. A legelőkön és réteken különben csakis a káli és foszforsav műtrágyák jöhetnek számitásba, s hogy ezek közül melyiket s minő mennyiségben használja, csakis műtrágyázási kisérletek utján lehetne meghatározni. *Jancsó Béla.*

II. Kérdező 100 kat. hold homok talaju szántóföldét, melyet nedves években a viz annyira ellep, hogy benne a rozsvetés teljesen tönkremegy, marhalegelőre kivánja átalakitani és az ott gyűjtendő trágyát szőlőtelepén használná föl. Kivánja tudni, hogy:

1-ször: *Milyen fűmag-keveréket használjon?*

Kataszteri holdra a következő magvakat keverje össze:

Agrostis alba	1·5 kg.
Aira caespitosa	1 »
Avena elatior	3 »
Bromus racemosus	3 »
Dactylis glomerata	9 »
Festusca arundinacea	4·5 »
Lotus cornicolatus	3 »
Medicago media	3·5 »
Trifolium repens	3·5 »
Összesen	32 kg.

Az elvetés legjobb ideje őszszel rozsba.

2-szor: *Mennyi és milyen műtrágya szükséges?*

Kat. holdanként őszszel elszórva és alátakarva a rozsvetés előtt Thomassalak 300 kg. és 40% kénsavas káli 100 kg. *C.*

Felelet. *Az ingatlan tartozéka-e a szalma és trágya?* czimü kérdésre.

Polgári törvénykönyvünk tervezete szerint tartozék az az ingó dolog, a mely arra van rendelve, hogy egy másik dolog (fődolog) gazdasági czéljának szolgáljon és a mely a fődologhoz ennek megfelelő külső viszonyban áll. A 498. §. szerint nevezetesen a mezőgazdasági jószág tartozékai különösen a gazdálkodásra rendelt eszközök, gépek és állatok, a gazdasági termények, a melyek a gazdálkodás folytatására szükségesek addig az időig, a mikor magából a jószágból előrelátható an ugyanilyen vagy hasonló termények lehet nyerni, valamint a jószágon nyert trágya.

Az tehát kétségtelen, hogy a trágya tartozék, kérdésttevő azonban téved ha azt hiszi, hogy az adott esetben az a főkérdés, vajjon a szalma és a trágya tartozék-e vagy nem. Itt a főkérdés az: megengedi-e haszonbérleti szerződése azt, hogy a trágyát eladja, mert ha ezt a szerződés kifejezetten meg nem engedi, ugy erre joga nincs és ha mégis megteszi, kártéritéssel tartozik. Ezt az elvet vallja a Döntvénytár uj folyamában XXVII. 7. szám alatt olvasható következő határozat: »A helyes és okszerű gazdálkodás alapján a trágya, mely az ingatlan termékeivel etetett és a gazdaság folytatására szükséges állatoktól származik, el nem adható. Ennél fogva a bérlő, ha az ily trágyát a bérlemény területéről elvinni akarja: akkor igazolni tartozik, hogy a hbéri szerződés alapján erre joga van.

Dr. Vantsó Gyula.

Boroszló Budapest
Kedvezményes árak és fizetési feltételek.

Elsőrangu külföldi és magyarországi referencziák
Teljes gőzeke-készleteket és gőz-utihengereket
legtökéletesebb kivitelben szállit:
KEMNA J. gőzeke- és gépgyár
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utcza 8. sz.

Felelet. *Melyik a legjobb keltetőgép?* cz. kérdésre.

A kérdés ilyetén feltevésére a pártatlanság elvével kell élni, mert különben a kérdés egyedül csak a reklám czéljainak szolgál. Voltaképen mi a czélja kérdésttevőnek? Úgy gondolom az, hogy minél több piaczra alkalmas tyukot a legjobb értékesítésnek megfelelően termeszszen s azért eleve kijelentem, hogy csak nagyobb mennyiségű tojásokat befogadó gépek alkalmasak erre. Angliában leginkább a 140 tojás befogadására alkalmas keltető-gépeket alkalmazzák és évenkint 4-szer sőt 6-szor keltetnek vele.

Franczia ország ban általában a meleg vizzel keltetnek ki a Voitellier gépekkel, melyek most már magas tökélyen állanak. (Czim: Mantes, Département Seine et Oise en France).

Angliában a legkülönbözőbb keltetőgépeket használják, a legelterjedtebbek a Tamlin, Phipps, az amerikai Cyphers (kaphatók a Mezőgazdasági Szövetkezetnél, Budapest, V., Alkotmány-utcza 31.) és a Prairie State (kaphatók Geittner és Rausch-czégnél, Budapest, VI., Andrássy-ut 8.) gépek.

Amerikában a Cyphers és Prairie State-ekhez még igen sok és kitünően működő gyártmányok csatlakoznak és valamennyinek meg van a maga előnye — de valószinűleg hátránya is!

Legujabban W. Cremat, Gross-Lichterfelde III. bei Berlin Ring 49, gyárt kitünő gépeket, melyek Németországban nagy elterjedtségnek örvendenek és állitólag 2—4 százalékkal több tojást keltenek ki, mint az amerikaiaknak gépei, feltéve, hogy nem a patriotizmus felbuzdulása és duzzadása az oka a közlött számarányoknak. Annyi bizonyos, hogy Cremat a Cyphers gépeket javitotta és tökéletesbitette és folyton még tökéletesbiti. Nézetem az, hogy valamint két teljesen azonos nagyságú és gyorsaságú yachtot még a világ leghiresebb hajóépitője sem képes konstruálni, ugyancsak teljes hasonló üzemü 2 keltetőgép sem készithető, ha azok még oly preczizitással, méretekkel és rendszerrel láttatnak el. Tehát többé-kevésbé szerencse kell ahhoz, hogy a kiváló jó gépet eltaláljuk. Természetesen a kezelési módszert is tökéletesen el kell sajátitani és ha a kellő számu csirkenevelő kezelése is tökéletesen klappol, akkor az eredmény sem maradhat ki. Kérdésttevőnek igen ajánlom mielőtt a gépet v. gépeket megveszi, tanulmányozza át a rendszereket, a kezelést sajátitsa el és a gépkeltésre legalkalmasabb helyet keresse ki, mert nem mindenhol állithatja fel gépeit. Magyar gépeink is vannak már. Nem tartozik hivatásomhoz azokról helyeslőleg vagy elitélőleg nyilatkoznom, sokan igen dicsérik, mások meg hasznavehetetleneknek mondják. Állitólag a szekrényhez használt faanyagot kifogásolják igen sokan. Ujabban Teleky Arvéd gróf Drassó (Erdély) állitott össze igen olcsó és elmés szerkezetü keltetőgépeket, a melyekről igen jó hirek keringenek. Tessék kérdésttevőnek a különböző rendszereket tanulmányoznia és választását a szerint megejteni, hogy mely gép czéljának a legmegfelelőbb. *Buzzi Géza Félix.*

Vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmainál és köszvénynél, a czukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál

a Bór és Lithion tartalmu

Salvator-forrás

kitünő sikerrel használtatik. Eforrás kiváló tulajdonságai:

Húgyhajtó hatásu.

Kellemes izü.

Vasmentes.

Könnyen emészthető.

Teljesen tiszta.

Állandó összetételü.

Első rangu gyógyviz és diaetetikus ital.

Különösen oly egyéneknek ajánlatos, a kik ülő életmódjuk folytán **aranyeres bántalmakban, hasi vérbőségben, máj- és veselzgalomban** vagy **húgysavas lerakódásokban, vesehomok** és **vesekövek** képződésében szenvednek.

Orvosi szakvelemények, gyógyeredményekről szóló bizonylatok s egyébb forrásleirások ingyen, bármentve állnak rendelkezésre.

Szinye-Lipóczi Salvatorforrás Vállalat Budapest, V. Rudolfrakpart 8.

HIREK.

Kinevezések a földmivelésügyi miniszteriumban. A király *Szapáry* Péter gróf és *Forster* Kálmán miniszteri tanácsosi czimmel fölruházott miniszteri osztálytanácsosoknak a miniszteri tanácsosi jelleget adományozta, — *Magyary* Győző dr., *Koós* Jenő és *Lavotta* József dr. miniszteri segédtitkároknak pedig a miniszteri titkári czimet és jelleget. — Ezeken kivül két igen érdemes férfiu előléptetéséről kell még elszámolnunk, mely *Veress* Alajos és *Rácz* Sándor vinczellériskolai igazgatókat érte, mert a király a központi szőlészeti és borászati főfelügyelői czimet és jelleget adományozta nekik. Mindkét szakemberünk számottevő érdemeket szerzett a hazai szőlőmivelés terén. *Rácz* Sándor alkotása a budafoki pinczemesteri tanfolyam az ottani pinczészeti berendezések a sokat tapasztalt és látott ember hallhatatlan müvét dicsérik és mindenkor dicsérni fogják.

A szerb kereskedelmi tárgyalások meghiusulása. Belgrádból irják, hogy a szerb politikai körökben általános az a vélemény, hogy Ausztria és Magyarország nem akar szerződést kötni Szerbiával. A tárgyalások során sok mindent követeltek Szerbiától, ellenben semmiféle engedményre nem voltak hajlandó az állatkivitel ügyében. (Ez nagyon helyes is. Szerk.) Azt is beszélik hogy kormányaink bizonyos külpolitikai követelésekkel állott elő, a melyeket Szerbia nem volt hajlandó teljesiteni és ezért szakitották meg a tárgyalásokat. A bécsi lapoknak az a hire, hogy a kereskedelmi tárgyalások meghiusulása Szerbiában lehangoltságot, kétségbeesést idézett elő, nem felel meg a valóságnak, ellenkezőleg még az ellenzéki lapok is örömmel veszik tudomásul, hogy a provizorium, a mely Szerbiára káros, meghiusult. (Vederemo! Szerk.)

A berlini gabonapiacz. Berlinből jelentik A gabonapiaczon *az irányzat erősen emelkedő*, minthogy a nedves időjárás miatt attól tartanak, hogy az idei termés minősége kárt fog szenvedni. Különösen a szeptember-októberi *rozst* nagyon keresték, a melynek az ára *négy márkával* emelkedett. A *buza* ára *két márkával* emelkedett, a *zabé* pedig *egy márkával.*

Termékilátások az Egyesült-Államokban. Az idő kedvezőbbre fordultával a tengeri fejlődése kielégitő, ugyszintén a tavaszi buzáé is; ellenben az őszi buza és a zab a hiányokat már nem volt képes pótolni és igy a mult évinél jóval kisebb termést igér. Az aratás megkezdődött s a délnyugoti részeken az eredmény buzában általában gyenge; Missouri állam délkeleti felében, ahol a tavasz elején 20—25 bushel buzát reméltek, az eredmény átlagosan 5—7 bushel. Kanzas államban az eső sok kárt okoz; Nebraskában pedig a tulsok nedvesség miatt a rozsda fellépett. A zabtermés-hozamot 100 millióval kisebbre becsülik.

A fedezetlen határidőüzlet ellen. Nógrád vármegye törvényhatósági bizottsága széleskörü mozgalmat inditott a papirosbuzával folytatott tőzsdei üzérkedésnek korlátozása tárgyában a törvényhozás utján. Az erre vonatkozó határozatot megküldötte Zemplén vármegye törvényhatóságának is, a mely a vármegyei gazdasági egyesülettől kért véleményt. A gazdasági egyesület egyhangu határozattal kimondotta a mozgalom pártolását és fölkérte a törvényhatóságot, hogy hasonló értelemben intézzen föliratot a kormányhoz.

A gazdák és a progressziv adó. A jászladányi gazdakör kérvénynyel fordult az országgyüléshez, melyben a progressziv adó behozatalát kérik. A gazdakörnek kérelmét a minap tartott igazgató-választmányi ülésén a Bácsbodrogmegyei Gazdasági Egyesület is elfogadta.

A kataszteri fölmérések ujjászervezése. A Magyar Mérnök és Épitész Egyesület legutóbb rendkivül behatóan és érdemlegesen foglalkozott az országban folyó különböző közérdekü fölméréseckkel. Ez kérdés napirendre tüzésére az szolgáltatott okot, hogy a különböző czélokból végzett fölméréseket minden rendszer és szerves összefüggés nélkül végezték, mivel e munkálatok iránya és alapja törvényben szabályozva nincs, a minek egyik káros hatása abban is nyilvánul, hogy bár a közérdekü, de magánosok által végzett fölmérési munkálatokat nem minden közhatóság fogadja el közhitelességgel biróknak. Ezek a körülmények, valamint az a tény, hogy hazánk a fölmérésekre forditott milliók mellett is a nemzetközi tudományos földmérési munkálatokban önállóan alig vesz részt, arra birták a Magyar Mérnök és Épitész Egyesület választmányát, hogy a bajoknak törvény utján való orvoslását terjedelmes memorándumban kérjék a kormánytól. A memorandumot Hauszmann Alajos elnök és Zelovics Kornél főtitkár irták alá. Az emlékirat részletesen foglalkozik a fölmérési munkálatokkal és konstatálva azok között a szerves összefüggés és rendszeresség hiányát, sürgősen kéri magyar fölmérési törvény megalkotását, amely a régi rendeletet fölváltaná. E végből szükségesnek jelzi a memorandum, hogy az országos fölmérés alapelveit a dolog nagy fontosságára és sok milliót tevő költségeire való tekintettel, az összes érdekelt felekből álló szaktanácskozmány állapitsa meg.

Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök

az országszerte első helyen elismert kitünő szerkezetü és legolcsóbb

„Eredeti Kalmár-rosták“ len- és heremagtisztitó-gépek.

Elsőrendü hazai anyagból gyártunk czidőszerint 15-féle nagyságban, különböző szerkezetben **a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő** általános termény tisztitásához berendezett különleges gépeket, szelelő- és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtó-erőre alkalmazva. — **Ez évi ujdonságainkról szivesked jék ingyen árjegyzéket kérni.** — Minden esetleges kérdezésekre azonnal és dijtalanul válaszolunk.

KALMÁR ZS. ÉS TÁRSA különleges terménytisztitó gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám. 1905. évi Nagy-Enyeden állami aranyéremmel kitüntetve. Sürgönyczim: Kalmár-rostagyár.

Ujitás a budapesti malomczégek árjegyzékeiben. A budapesti malomczégek elhatározták, hogy 1907. évi julius hó 15-étől fogva árjegyzékeikben, körleveleikben, számláikban a liszt és őrlemények árát 50 kg.-kint elegysulyban tiszta suly helyett zsákkal fogják megszabni. E határozat indoka az volt, hogy az a visszásság, mely a közforgalomban a nyerstermék kisebb ármeghatározási egysége és a gyártmány nagyobb egysége között jelenleg fennáll, kiküszöböltessék. A csomagolás ezentul is az eddigi marad.

Franczia szőlősgazdák látogatása. Julius 30-án délelőtt Chambron kulturmérnök vezetésével s de Fontenay franczia főkonzul részvételével francziaországi szőlősgazdákból, mérnökökből stb. álló társaság tekintette meg a Törökvész-dülőn Debrői-ut 15. száma alatt működő m. kir. szőlészeti intézetet, ahol Istvánffy Gyula dr. igazgató fogadta és kalauzolta a vendégeket.

A brüsszeli czukoregyezmény. A brüsszeli czukorkonferenczián nagy meglepetést okozott, hogy a legutóbbi tárgyalás berekesztése előtt távirat érkezett az orosz kormány részéről, amelyben bejelentette, hogy a konvencziót tagjainak sorába belép. Oroszország eljárása, a mely szinleg saját érdeke ellen irányul, alkalmasint Francziaország közbenjárására vezethető vissza. A franczia czukorgyárak ugyanis fölöslegüket csaknem kizárólag Angliában értékesitik. Most is nagy készletekkel rendelkeznek, a melyeknek az értéke az orosz gyárak versenyétől függ, mert Oroszország, a mely máig a konvencziótól tartózkodott, silányabb minőségü árujával konkurrálván, a franczia áru értékét megrontotta. A franczia czukoriparnak azonfölül érdeke, hogy a czukorpiacz iránya tartott legyen, mert költségesebben gyárt, mint akár a német vagy a magyar-osztrák gyáros. Ha már most a brüsszeli egyezményt nem nyitják meg, a czukor árának hanyatlását elkerülni nem lehetne. Ebben az esetben Francziaországban az északi tartományok agrárius iparosai, a kik a parlamentben igen befolyásosak, a prémiumrendszer megnyitását követelnék, már pedig a radikális és a szocziálista csoportok, akikhez a forrongó délvidék szószólói csatlakoznak, minden erővel ellenzik a czukoriparnak export-kedvezménynyel való támogatását. A franczia diplomaták tehát, hogy a dilemmát elkerüljék, Oroszország barátságához folyamodtak. — Bécsből jelentik: Ausztriának az állandó czukorbizottságba kiküldött képviselője már ideérkezett és jelentést fog tenni a pénzügyminiszternek a legutóbbi brüsszeli tanácskozás folyásáról. Még eddig nem érkezett hivatalos jelentés arról, hogy Oroszország a konvencióhoz hozzá akar járulni.

A czukorrépa. Magyarországból és Ausztriából igen kedvező jelentések érkeztek ezen a héten a czukorrépáról. A vetésre mindenfelé jó eső járt, most pedig derüs, napos időre van szükség, hogy a répagyökér kellően kifejlődjék. Németországból kevésbbé jó jelentések érkeztek, mert az eddigi vizsgálatokból kitünt, hogy a répa átlagos sulya és czukortartalma a tavalyihoz hasonlitva sokkal silányabb. Francziaországból eddig kimeritő jelentés nem érkezett.

Uj dohánybeváltó-hivatalok. A dohányjövedéki középponti igazgatóság ebben az évben *Mezőkövesden* és *Nagyatádon* állit föl dohánybeváltó-hivatalt. Azonkivül visszaállitja *Temesvárott* is a dohánybeváltó-hivatalt.

Szénakiviteli tilalom Szerbiában. A szerb miniszter tanács egy belgrádi hir szerint elhatározta, hogy a rossz szénatermés miatt megtiltja a széna kivitelét Szerbiából. Az utóbbi időben különösen Bulgáriába vittek ki sok szerb szénát, minek következtében a széna ára rohamosan emelkedett.

Gőzekemunkásoknak balesetbiztosítása. F. év julius 1-e óta a gazdasági gépmunkásoknak kényszerbiztosítása, amely eddigelé csak a czéplőgépek üzeménél állott fenn, most minden más gazdasági gépre kiterjesztetett s igy a gőzekékre is. Az Országos gazdasági munkás- és cselédsegélypénztár (Budapest, V. Alkotmány-u. 16.) a biztositást gőzekekészletenkint és évenkint 10 korona általányösszegben vállalja el. Szükséges, hogy a kazánoknak száma, valamint a használatban levő ekék, grubberek, grubberboronák stb. gyári száma megadassék és a biztositás azután a gépeknél foglalkoztatott összes munkásokra terjeszkedik ki, anélkül, hogy az illető munkásoknak nevei bejelentendők lennének.

Lapunk mai számához van csatolva a Mezőgazdasági Áruhitelbank részvénytársaság prospectusa, melyre felhivjuk olvasóink szives figyelmét.

Gazdasági czikkek áruforgalma.

A »Gazdasági Lapok« heti jelentése a hét üzleti forgalmáról.

Készáru-tőzsde 1907. augusztus hó 2-án.

Faj	Hektoliterenkénti súly kilogrammban	100 kilogramm készpénz ára Budapesten Kor.-tól	Kor.-ig	Hektoliterenkénti súly kilogrammban	100 kilogramm készpénz ára Budapesten Kor.-tól	Kor.-ig
Buza:						
Tiszavidéki	75	—.—	—.—	79	22.30	22.80
„	76	—.—	—.—	80	22.80	23.10
„	77	22.05	22.50	81	—.—	—.—
„	78	22.20	22.80	—	—.—	—.—
Fehérmegyei	—	—.—	—.—	79	—.—	—.—
„	75	—.—	—.—	80	—.—	—.—
„	76	—.—	—.—	81	—.—	—.—
„	77	—.—	—.—	—	—.—	—.—
„	78	—.—	—.—	79	22.30	22.80
Postvidéki	—	—.—	—.—	80	22.60	23.10
„	75	—.—	—.—	81	—.—	—.—
„	76	—.—	—.—	82	—.—	—.—
„	77	21.90	22.30	—	—.—	—.—
„	78	22.—	22.80	—	—.—	—.—
Dánsági	75	—.—	—.—	—	—.—	—.—
„	76	—.—	—.—	—	—.—	—.—
„	77	—.—	—.—	—	—.—	—.—
„	78	—.—	—.—	—	—.—	—.—
Ricskai	75	—.—	—.—	—	—.—	—.—
„	76	—.—	—.—	—	—.—	—.—
„	77	—.—	—.—	—	—.—	—.—
„	78	—.—	—.—	—	—.—	—.—
„	—	—.—	—.—	—	—.—	—.—
„	—	—.—	—.—	—	—.—	—.—
Rozs elsőrendű	—	—.—	—.—	—	17.20	17.40
„ másodminőségű (ó)	—	—.—	—.—	—	17.—	17.10
Árpa takarmányárú, elsőrendű	—	—.—	—.—	—	14.40	15.—
„ másodrendű	—	—.—	—.—	—	14.—	14.40
Köles	—	—.—	—.—	—	—.—	—.—
Zab elsőrendű (uj)	—	—.—	—.—	—	16.35	16.70
„ középminőségű (uj)	—	—.—	—.—	—	15.95	16.30
Tengeri betőldi	—	—.—	—.—	—	13.05	13.15
„ román v. bolgár	—	—.—	—.—	—	—.—	—.—
Repcze káposzta	—	—.—	—.—	—	35.20	35.80

Kimutatás

a hazai nyilvános áruraktárak és szövetkezeti gabonaraktárak gabona és őrlemény forgalmáról és készleteiről.

1907. julius 20-tól julius 27-ig.

A forgalom és készletek részletezése	Buza	Roza	Árpa	Zab	Tengeri
	mennyisége métermázsákban				
I. Készlet és forgalom.*					
Készlet 1907. julius hó 20-án	573.394	47.262	18.722	63.758	420.189
Betárolás 1907 jul. 20-tól jul. 27-ig	25.547	5.827	3.585	8.262	62.435
Kiszállitás 1907. jul. 20-tól jul. 27-ig	74.218	15.316	5.939	8.432	51.159
Készlet 1907 julius hó 27-én	524.723	37.773	16.368	63.588	431.465
II. Az 1907. julius hó 20-án megállapitott készletek részletezése.					
A) Nyilvános áruraktárak.					
Barcs	11.064	1.515	93	11.886	139.065
Békéscsaba	26.849	998	39	247	10.689
Brassó	438	147	—	1.539	8.389
Budapest	352.635	24.098	3.858	22.721	159.690
Csáktornya	8.061	55	1.895	2.984	10.690
Czegléd	30.562	1.680	2.095	1.091	6.278
Debreczen	345	2.971	425	117	2.949
Ermihályfalva	555	18	—	662	2.985
Fiume	8.792	329	982	2.118	35.871
Kaba	1.959	12	199	34	1.373
Karczag	7.746	—	57	70	635
Kassa	300	—	—	120	441
Kisujszállás	3.841	26	36	2.471	322
Kisvárda	—	—	—	—	—
Kolozsvár	63	365	192	1.173	1.789
Marosludas	1.014	408	—	—	585
Maros Vásárhely	2.169	—	2.806	—	564
Máriaszalka	197	1.070	—	—	3.563
Mezőtur	34.489	—	150	157	560
Miskolcz	—	—	836	3.834	129
Nagybecskerek	32.107	1.856	165	1.289	6.512
Nagykanizsa	—	—	—	—	—
Nagyszalonta	689	547	421	871	1.313
Nagyszeben	539	—	—	69	1.550
Nagy Várad	9.095	285	—	91	1.735
Nyiregyháza	—	609	153	50	1.682
Nyitra	—	—	200	—	—
Panosova	2.601	—	—	—	1.351
Pozsony	—	—	—	—	—
Szatvas	15.815	—	287	—	4.128
Szatmár-Németi	—	—	—	—	—
Szeged	3.970	—	354	1.595	3.897
Szi-szek	1.792	—	446	6.335	8.063
Szobosló	648	25	10	60	2.649
Szombathely	316	—	707	71	—
Temesvár	49.532	—	—	870	4.097
Versecz	8.447	—	—	1.312	8.216
Zágráb	—	—	—	—	—
Zimony	—	—	—	—	—
B) Szövetkezeti gabonaraktárak.	7.152	—	9	—	213

Szesz.

A szeszüzletben e héten a változatlan szilárd irányzat fenntartotta magát és finomitott valamint kontingens nyerszszeszben több tétel kelt el változatlan tartott áron.

Elkelt *finomitott szesz* adózva 159—160 K, adózatlanul 60—61 K.

Élesztő szesz adózva 157 K, adózatlanul 58 K nagyban. Október—deczemberi szállitásra élénk a kínálat valamivel olcsóbb.

„AGRARIA"
magyar gépforgalmi részvény-társaság,
a szab. osztr.-magy. államvasut-társ. resiczai mezőgazdasági gépgyárának
vezérügynöksége.
Mezőgazdák különös figyelmébe!
! EGYETEMES ACZÉLEKÉK. !
Tiszta aczélanyag saját hámorainkból.
Eltörhetetlen tégely aczél-ekefej.
Pánczélaczél-kormánylemez.
Magasitott aczél-ekefej.
Porvédő kerekek.
Aczél gerendely.
Csak kitámasztott nyeregkerettel biró taligát szállitunk.
Ekegyártás terén legelső rangu magyar gyártmány felülmulja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.
Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes talajmivelőgépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágositásokat nyujt és díjmentesen küldetik.
„AGRARIA" Budapest, V., Váczi-ut 2
Sürgönyczim: „AGRARIA" Budapest.

Gondoskodjunk idejében téli takarmányról!
Ásványi-féle
Agraria kukoriczaszártépő-gép
nélkülözhetlenné vált minden gazdaságban.
Kukoriczaszár mint takarmány.
Zsombolyázás és vermelési eljárásról készséggel szolgálunk felvilágositással.
Fontos figyelmeztetés! Az Ásványi-féle kukoriczaszártépő össze nem tévesztendő az amerikai Shredderekkel, melyek inkább szeckházak, de nem tépik a tengeriszárat és csak az Ásványi-féle szártépő gép az egyedüli létező gép, mely a kukoriczaszárat nem szeckházza, hanem szénapuhaságura tépi szét.
Levélczim: „AGRARIA" Budapest, Váczi-út 2.

Denaturált szesz változatlan szilárd és hordóval együtt 48—49 K kelt.

Mezőgazdasági szeszgyárak kontingens nyersszeszt azonnali szállításra 56 K, uj termelési időszakban szállítva 52 K ajánlottak élénk vételkedv mellett.

Budapesten a kontingens nyersszesz ára 55—56 K. Budapesti jegyzés nagyban:

Finomitott szesz adózva	159—160	K
Finomitott szesz adózatlan	60—51	»
Élesztőszesz adózva	157—158	»
Élesztőszesz adózatlan	58—59	»
Nyersszesz adózva	157—157·50	»
Denaturált szesz	48—49	»

Vetőmagvak.

(*Mauthner Ödön tudósítása.*)

Az olyan vetőmagvak után való kereslet, melyek jelenleg még vethetők, a lefolyt héten nagyobb volt mint a megelőzőben. Sürübben érkeztek a rendelések luczernamagra, őszi bükköny-, tarló-, tarlórepa-, mustár-, muhar-, szösziibükköny-, pohanka-, Szentjános rozs- és káposztarepczére és a rendelések elég tetemesek is voltak. *Biborhere.* Az ebbeli helyzet nem változott. Daczára annak, hogy egy nagyobb tétel adatott el külföldée, szilárd irányzatra még sem vergődhetik. A legutóbbi napokban érkezett ajánlatok mintái esőverte áruról tanuskodnak. Az eddig ajánlott *Dactylis* szintén szenvedett az esőtől, ára még ingadozó.

Mustármag. Ámbár még nem lehet tisztán látni az ebbeli piaczi irányt, mégis néhány ajánlat alkut eredményezett. *Őszi bükköny, ősz borsó, csomós ebir* (Dactylis) és vetni való *maknak* jelenleg jó árak mellett van kelete a budapesti piaczon.

Jegyzések nyers áruért 100 kilónként Budapesten:

Luczerna, elsőrendű, világos szemű	135—145	K
Muharmag	22—23	»
Czukorczirok	20—	»
Pohánka	20—	»
Vörös köles	18—	»

Központi Vásárcsarnokba vidékről érkező élelmiszerek heti árjelentése.

(**Gutwillig Ármin** *Budapest, Központi Vásárcsarnoki élelmiszerbizományos jelentése.*)

Budapest, 1907. augusztus 2.

Husfélék: Vidékről érkezett marhahus I. eleje 90—100 K I-a hátulja 100—120 K, I-a borjuhus eleje 100—110 K, I-a hátulja 110—120 K, borjuhus bőrben sulylevonás nélkül 100—104 K, sertéshus szalonna nélkül 120—140 K, sertéshus szalonnával 110—120 K, füstölthus 110—140 K, szopós malacz 190 4 K, süldő ——— K, bárány 110—120 K, mm-ként.

Vadfélék: vadsertés 80—— K, őz 160—— K, Bárányok ——— korona páronkint. Szarvas 80—— K dámvad 84—— K kg.-ként egészben. Nyul darabonként ——— K süldő ——— K fogoly ——— K fáczán ——— K, szalonka — K páronként.

Baromfi: öreg tyuk 150—164 K, fiatal sütni való csirke 340—440 K, fiatalabb rántani való csirke 340—480 K páronként.

Vágott baromfi: I. lud 150—164 K, II. 130——— K, kacsa 150—— K, pulyka 1150—— K kgrként.

Tojás: Bácskai 63—66 K, egyébb magyar 60—62 K, erdélyi 61—63 K ládánként 1440 drb.

Tejtermékek: Szövetkezeti tea vaj I. 200—220 K, II. 190—— K, főzővaj 140—150 K, turó 10—14 fillér kgrként. Juhsajt 80—90 K, groje 130 K kgr.

Burgonya: rózsa 425—440 K, sárga 540— K fehér ——— mm.-ként vaggontételekben.

Gyümölcsfélék: Elsőrendű spanyolmegy 20—50 K, kajszinbaraczk 30—50 K kilogrammonkint. Dinnye igen jó árak mellett könnyen talál elhelyezést.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő **Ordódy Lajos.**

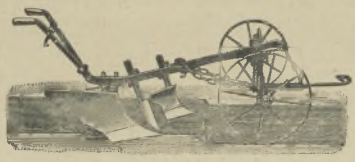

Egyetemes- és mélyművelő-ekék

acélöntvény-testekkel, pánczél-lemezekkel,
aczélgerendelylyel,
állítható szarvakkal, önvezetéssel.

Többvasú ekék.

Finom-, szántás-, csukló- és rél-boronák,
háromtagu és egytagu hengerek,
Superior sorvetőgépek, triőrök.

UMRATH és T^SA

Budapest, V., Váci-körút 60.

Gőzcséptőkészletek 12 HP-ig. Ipari mozgonyok 200 HP-ig.

INTÉS!!

Doktor Trnkóczy kralnai bizató és vértisztitó a kereskedőnél valódi állapotban csakis **MASTIN** név alatt kapható. Óvassa magát minden gazdaságban levő fogyatékos minőségű és gyenge hatásu magisch kirontottak, valamint czer meg czer elismerő levél, legjobban bizonyítják az ezen szerrel tett megelégő eredményeket. Egy üveg ára 2 korona 70 fillér. Egy Liter Lalbach. 5 coim.-ros postaszállitmány 2 70 K.

Elsőrendü káposztarepce-vetőmag

kapható

Grünwald Sándor

gabona-exportcurnél

Budapest, V., Árpád-utcza 9.

Fischéket
mindennemü nyomtatványokhoz szép és tiszta kivitelben
pontosan és olczón
Készít **Fischer Sipos**
Fotográfiai = Műintézete
Budapest,
VIII. Vas-utcza 7. szám.
Vidéki megrendelések is pontosan eszközöltetnek.

Mindennemü

zsák és ponyva

a legjobb minőségben és legjutányosabban a **FISCHER-féle** zsák- és ponyvagyárban **Budapest, Nádor-utcza 31—33. sz.** szerezhetők be. A Fischer-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10—12 évig. A 25 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagyár az ország legjelentékenyebb uradalmainak és viszonteladóinak szállítója. Pontos, szolid kiszolgálás. **Ponyvakölcsönző intézet.** — Árjegyzék, minták ingyen és bérmentve küldetnek.

Kerestetik 250—300 holdas birtok haszonbérbe, lakóház és szükséges épületekkel felszerelve. — Ajánlatok czimzendők: „Bérlet 6870" **Schwarz József** hirdetőjébe, Budapest, Andrássy-ut 7.

50 métermázsa

francia buza 100 klgrmonként 32 koronájával eladó. Franczia-országból hozatott mag utáni termés, mely az idén kat. holdanként 20 métermázsát termett. Előjegyezni lehet, míg a készlet tart, a **kaposujlaki gazdaság** intézőségénél, posta **Kaposvár.**

P^a Jutakévekötél

□ fával olcsón beszerezhető

Dobrovits Lászlónál

kévekötélgyár **Pozsony-Ligetfalu.**

Sürgönyczim:

Dobrovits Pozsony-Ligetfalu.

Kemendi ménes

mintegy száz darabból álló, két ménnel, részben vagy egészben **eladó.**

Szily Dezső, Ollár, Zala m.

Keresek megvételre egy kevéssé használt, jó karban levő 16—24 lóerős nyersolaj

motort vagy lokomobilt.

Szives ajánlatokat kérem **Horváth János** gépész **Mező-Méhes** czim alatt.

GEBR. PFEIFFER Kaiserslautern-ben

a **17359.** számú

„Ujitás osztályozó készülékeken"

czimü magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyártása czéljából magyar gyárosokkal összeköttetést keres; szabadalmát esetleg el is adja, vagy gyártási engedélyt ad. — Érdeklődőknek szivesen szolgál bővebb felvilágositással **Kelemen István,** szabadalmi ügyvivői iroda Budapesten, Royal-szálloda B).

Gyümölcsértékesités.

A Délmagyarországi Mezőgazdák Szövetkezete

nagyobb mennyiségü étkezési, főző- és must-**almát,** valamint **diót** keres értékesités végett.

Ide vonatkozó értesitések a szövetkezet czimére

Temesvár, Losonczy-tér 8. sz.

intézendők.

Wohanka-féle nyersolaj-mótorok és lokomobilok

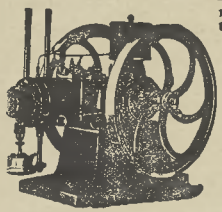

nem benzinnel hajtatnak, tehát a pénzügyőri ellenőrzés, adómentes benzin kérvényezése stb. nem szükséges.

Üzemköltségek: a mótor nagyságához képest óránkint és lóerőnkint 2¼—1½ fillér SZAVATOSSÁG mellett. Rendkivül csendes és egyenletes járásuak, tehát minden üzemre alkalmasak. Nincsenek szelepek, sem gyujtócső, sem lámpa, tehát tüzveszély és robbanás kizárva.

Kimeritő felvilágositást ingyen és bérmentve ad

Wohanka és Társa Budapest, VI., Váczi-körut 76. Hazai gyártmány.

FICHTENIN
megöli

biztosan és azonnal a poloskát, svábot, rusznit, falszút, hernyót, bolhát, levél-, vér-, fej- és állattetűt, ugysziintén kipusztitja a többi káros rovarokat és megöli azok peteit.

Mindenütt kapható.

Árjegyzéket készséggel küld

az osztrák-magyar Fichteninművek

magyarországi vezérképviselete:

DIAMANT és VADAS

Budapest, VII., Damjanich-utca 36. Telefon 21—51.

Nagyobb kiviteli czég

nyers botokat

és pálczákat esernyő és sétabotgyártásához kisebb-nagyobb tételekben vásárol. Ajánlatokat továbbit **J. F. 8107, Mosse Rudolf, Wien.**

Zabot, szénát, szalmát

veszek, bárminő mennyiségben. Közvetitők dijaztatnak.

Schmidt József
Valla, Mosonmegye.

Valódi

muraközi

hidegvérü (nori) igás tenyészlovak és tenyészcsikók közvetlen a tenyésztőktől

való vásárlásánál segédkezésemet felajánlom s a folyó évben Muraköz és vidékén tartandó lóvásárok jegyzékét kivánatra szivesen küldöm. **I-ső rendü** referenciák rendelkezésre állanak. —

Czimem:

Hoffmann Lipót

lóvásárló ügynöksége

Csáktornya (Muraköz).

Sürgönyczim:

Hoffmann Lipót
Csáktornya.

Fajtojások!

Fehér orpington és **sárga orpington** fajtiszta angol importált tyukok tojási darabonként **50 fillérért** kaphatók **állami nagy aranyéremmel** és számos I. és legnagyobb dijjal kitüntetett fajbaromfi-gazdaságban, **Reitter Oszkár** főkapitánynál **Nagybecskereken.** Rázásmentes, biztos, saját találmányu csomagolás feládákban **ingyenes.** Előjegyzések már most elfogadtatnak. Őszi szállitásra nagyiesü **emdeni ludak, pekingi kacsák, fehér és sárga orpingtonok** előjegyezhetők. Kitüntetések: Arad, Budapest, Bécs, Belgrád, Nagybecskerek, Nagyvárad, Szőllős, Szatmár, Szabadka, Pozsony, Pancsova, Temesvár, Veszprém, Zenta.

Eladó

100 darab 1 éves és 100 darab 2 éves magyar fajta ökörborju. Bővebbet **Móricz Pál Esztár,** u. p. **Pocsaj.**

Óvörösbor

„Cabernet" ménesi, saját termés, arany- és ezüst-érmeket nyert, 50 litertől feljebb, hordóban, tulajdonostól ab Nagyvárad 50 fr-tól 70 frig (Hlre, 1905, 1904, 1901, 1900-as évjárat) utánvéttel beszerezhető. **Molnár Lajos** földbirtokos, **Nagyvárad.**

Világhirü szabadalom 18 államban

Stádel-Torkos földmérőtaliga kapható **Stádel gépgyárában, Győrött.**

100 pár díszlószerszám.

Mell- és kumnet, ezüst- és aranydiszitősüek, mindenféle munkaszerszámok, gazdasági pokróczok, lótakarók, régi és uj esőköpenyegek, halinacsizmák, zöld munkászubbonyok, mindenféle uniformisok, livrék, férfi-, ló- és gyermek-nyergek, régi és uj fegyverek, kardok és puskák, tüzálló kasszák minden nagyságban, kézi vaskazetták, másoló prések, gyeplőszárak, Candage-ok és mindenféle hasonló szerszámok olcsóbban mint bárhol kaphatók.

Wien, IX., Tröndlerhalle 105. — Telefon 20.745. — A küldemény utánvéttel eszközöltetik. Nem alkalmas tárgy kicseréltetik.

Gőzekék, uti mozdonyok, cséplőgépek hajtásához.

Felvilágositás- és szakszerü utasitással szolgálunk. Szives megkeresések: **Zentral-Direction der Österreichischen Berg- und Hüttenwerks-Gesellschaft Teschen, (Osztrák Szilézia)** vagy:

Az Osztrák Bánya- és Kohászati Társaság Magyarországi Képviseletéhez Budapesten, IX. kerület, Üllői-út 25. szám (Köztelek) földszint 3. szám

kéretnek.

Mi a **KREATOL** konzervált, méregmentes, jóllatu **huspilula.**

Patkányok és egerek teljes kiirtására. Egyszerü és veszélytelen kezelés. **Nem kell méregengedély! Hatása bámulatos. Siker biztositva.** Kapható légmentesen elzárt üvegekben á **9 K** (1 kg.), **4. 0 K** (½ kg.) és **3 K** (¼ kg.) Továbbá páratlan hatásu **konyhafereg és svábpor,** kilója **3 K.** Vizüszta gyökeres hatásu **poloska-tinktura** 1 liter **8 K.** ½ liter **4 K.**

„KREATOL" chemiai laboratorium, POZSONY.

Raktár Debreczen részére:

Mautner Alfréd gyógyszertára „Az arany angyalhoz".

Eredeti felsőinnthali és montavonai

tenyész- és tejelő-marhát

közvetit előnyösen **ANTON HELL, Imst, Tirol.** A piaczi viszonyokról és árjegyzésekről készséggel szolgál felvilágositással.

Kocsigyártás.

Budapesti kovács- és kocsigyártó-ipartestület védnöksége alatt álló

Kocsi Árucsarnok Szövetkezet

Budapest, VII. ker., Kerepesi-út 72. sz.

ajánl mindennemü hintókocsit.

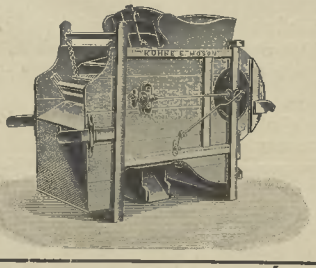

Gabonatisztitó ROSTÁK
SZELELŐ ROSTÁK
üszkös gabona tisztitására.
Főraktár: Budapest, VI., Váczi-körut 57/a.

KÜHNE E. mezőgazdasági géppgyár MOSONBAN

elsőrendü minőségben szállit:

Egy- és többvasu ekéket

MOSONI DRILL sorvetőgépeket

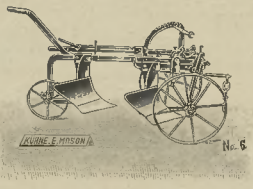

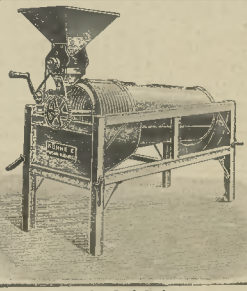

Vas- és faállványu

konkolyozók. :: Burgonya-:: kiemelőgépek ::

Főraktárak: Debreczen és Temesvár.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám,

Alakult 1900. **Biztosítéki alap:** Alakult 1900.

Alapítványok a kormány hozzájárulásával . . . 1,970.340.— kor.
Tartalékok . . . . . 764.760.16 „

Összesen: 2,735.104.16 kor.

1901. évi fölösleg	90.349.— kor.	1904. évi fölösleg	72.438.23 kor.
1902. „ „	59.782.26 „	1905. „ „	61.730.60 „
1903. „ „	109.331.73 „	1906. „ „	39.243.65 „

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére, különféle módozatok szerint.

Az üzlet-eredményben a biztositott tagok dijarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből ugy a tűz-, mint a jégkár ellen biztositva volt tagok 4 százalékos dijvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. — Az 1903. évben a jégkár ellen biztositottak 4%-os dijvisszatérítést kaptak. — Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztositottak 2—2%-os dijvisszatérítésben részesültek. — Az 1906. évben a jégkár ellen biztositottak, kik 5—10 évre adták fel biztositásukat, 5% engedményben részeltettek.

Biztosítási ajánlatok benyujthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetitésével. Nyomtatványokkal és felvilágositással minden irányban készséggel szolgál **az igazgatóság.**

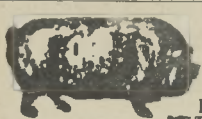

ÚRL REZSŐ

sertésbizományos
Budapest, VIII.,
Bérkocsis-utca 12.
Telefon: 97—05.

Sertéseket sovány és hizott állapotban a legmagasabb napi árakon értékesit.

MÓTOROK

mindenféle gazdasági gépek hajtására.

A hajtóerő benzin, spiritusz, kohógáz vagy generátorgáz. Üzemköltség 1½—2½ fillér óránként és lóerőnként.

Gőzekék. Gabonaelevátorok. Őrlő- és daráló hengerszékek. Benzin- és spiritusz-lokomobilok. Villamos világitás teljes berendezése. Villamos ivlámpák.

Árjegyzékkel és költségvetéssel szivesen szolgál

Ganz és Társa

vasöntő- és gépgyár részvénytársulat BUDAPESTEN.

HONI IPAR!

Szabadalmazott

LOSONCI DRILL

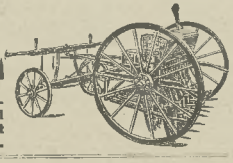

tolókerekes sorvetőgép, munkaközben beállitható, alul és felül vető-szerkezettel, szabadalmazott magmegboronálóval.

ELSŐ LOSONCZI MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁR

BASCH és TARJÁN mérnökök, LOSONCZ.

Árjegyzék kivánatra ingyen és bérmentve. Kizárólagos vetőgépgyár.

A kolozsvári erdélyrészi országos mezőgazdasági kiállitáson I. dijjal, aranyéremmel kitüntetve.

A nagyváradi mezőgazdasági kiállitáson elismerő oklevél ujitásokért!

Stumpf Károly kocsi gyártása.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát minden jellegü kész kocsikból, aránylag jutányos árakon. A gyártmány jó minősége és szilárdságáért kezeskedik a cég régi jó hirneve. **Gyártelep és kocsiraktár: Budapest, IX., Soroksári-út sarok és Vágóhid-utcza 2.**

Eladó franczia magbuza.

A mikosdi uradalomban eladásra kerül „Vilmoim—Andrieux"-tól beszerzett eredeti vörös szemü „Bordeauix" buza **után termés,** mely faj több éven át kipróbálva a kedvezőtlen téli időjárásoknak, valamint az idei nagy hőségnek kitünően ellentállott s nagy hozama miatt is tovább termelésre nagyon ajánlható, még gyengébb talajra is. Ára vevő zsákjaiban szállitva, 100 kgkint 24 korona ab zalaméri állomásunk. Vétel ára előre fizetendő.

Mintával és bővebb felvilágositással szolgál:

Uradalmi intézőség Mikosd per Zalabér.

MAYFARTH PH. és Tsa szabadalmazott **önműködő „SYPHONIA"-ja mégis a legjobb permetező szőlőknek, komlós ültetvényeknek, gyümölcsfakárosítók kiirtására,** levélbetegségek ellen való védekezésre, a szegecs és tormánes stb. megsemmisitésére. **Hordozható és kocsira szerelt permetezők** 10, 15, 60 és 100 liter folyadék számára **petroleum-keverő készülékkel** vagy anélkül. Tessék ábrázolatot és leirást kérni a czégtől **MAYFARTH PH. és Tsa** gépgyárak, különleges gyár borsajtók és gyümölcsértékesitő gépek sz ámára. Több mint 500 arany-, ezüst éremmel stb. kitüntetve. **BÉCS, II/1, Taborstrasse 71.**

Kimeritő képes árjegyzékek ingyen. Képviselők és viszontelárusitók kivánatnak.

PROPPER SAMU

MEZŐGAZDASÁGI GÉPRAKTÁRA
BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRUT 52.

Ajánlja mérsékelt árakon a jelen idényre SACK RUDOLF elismert kitünő gyártmányait, acélekéit, vasboronáit, könnyü és szilárd sorvetőgépeit, szecskavágó- és répavágó-gépeit kézi, járgány- és gőzhajtásra.

Elsőrendü biztonsági járgányait.

„WESTFALIA" műtrágyaszóró-gépeit,

a jelenkor legjobb szerkezetü **takarmánypároló-készülékeit**

és minden egyéb gazdasági gépeket és eszközöket.

Mindenről kimeritő **árjegyzék** és készséges **felvilágositások.**

Vétel és kölcsön, uj és egyszer használt

maggabonaburgonyafaszéngyapju- **ZSÁK** kazalrepczebehordásirostaaljwaggon- **PONYVA**

Szőlőkötöző fonal, csomagoló vászon, kötelek, zsák-zsinegek, lópokróczok, „HUNGARIA" kettős kézi kévekötelek favéggel.

NAGEL ADOLF Budapest, V., Arany János-utcza 10.

Sürgönycim: NAGELA BUDAPEST. **Zsák- és ponyvagyár, kölcsönintézet. Vétel, eladás és cserélés.** Vidéki telefon: 35—92.

Stahel és Lenner

Trieur- és lemez-lyukasztó-gyár
BUDAPEST.

Ajánljuk **trieurjeinket** és **osztályozó gépeinket** gabona és hüvelyesek tisztitására és osztályozására.

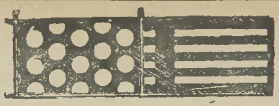

Törekrosták és minden fajta **lemezrosta** gőzcséplő gépek számára. × × ×

GANZ ÉS TÁRSA

vasöntöde és gépgyár részv.-társ.

Budapest, II., Ganz-utcza. Sürgönyczim: Ganzcomp Budapest.

Dumtsa-Ganz-féle szabadalmazott
(a m. kir. szab. sz. 35772.)

„DOHÁNYKOCSÁNY-HASITÓGÉP"

kéz- és lábhajtásra.

Árjegyzék, a készülékről dohánytermelők által tett nyilatkozatok és tüzetesebb leirás, kivánatra dijtalanul küldetik.

ST. EGIDI-i GŐZEKE-SODRONYKÖTELEK

garantált legjobb minőségben

200 és 240 klgr. törési szilárdsággal négyzet mm.-ként

a legnagyobb tartóssággal birnak. Elismerő nyilatkozatok rendelkezésre állanak. Rendes méretü kötelek készletben tartatnak. Ajánlatokkal szolgál a **St. Egidi-i sodronykötélgyár képviselője:** **Kuzmány A. Károly** **Budapest, V., Lipót-körut 15.** Telefon 90—83.

ACZÉL EKÉK

Ajánlom a legjobban bevált szerkezetü, teljesen aczélanyaghól, pánczél aczélkormányokkal, tégelyaczélból készült ekefejjel **EGYES EGYETEMES ÉS TÖBBVASU EKÉIMET,** valamint talajmivelö eszközeimet teljes szavatossággal olcsó ár és kedvező feltételek mellett.

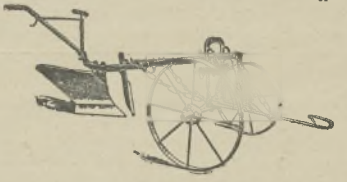

BÄCHER RUDOLF kizárólagos ekegyára.

Magyarországi vezérképviselő: **Szücs Zsigmond**

BUDAPEST, VI. kerület, Nagymező-utca 68. szám.

Mielőtt vetőgépet vesz, érdeklődjön az

„UNICUM DRILL"

vetőgépek iránt gazdatársainál. Ezen vetőgép az egyedüli, melylyel sík és hegyes talajon egyenletesen lehet vetni, mely a magot nem sérti és szabályosan elosztja. Több mint 26.000 darab ily vetőgép van az egész világon elterjedve, melyekről ezer és ezer elismerő nyilatkozat áll a t. gazdaközönség rendelkezésére.

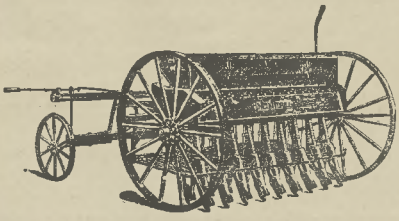

MELICHÁR FERENCZ kizárólagos vetőgépgyára.

Magyarországi vezérképviselő:

Szücs Zsigmond.

Budapest, VI., Nagymező-utcza 68. sz.

Gőzekéket

gőz-utihengereket és gőz-utimozdonyokat

legtökéletesebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállitanak

JOHN FOWLER & Co.

BUDAPEST—KELENFÖLD, vasut-állomással szemben.

Közlekedés vasuton és villamos vasuton.

TELEFON: 42—50.

Jutalmazó mellékipar gazdák számára

Homokból és czementből mindenki szakismeret nélkül előállithat homoktéglákat, czement-födélcserepeket, csöveket csatornázásra, alagcsövezéseket, padlolapokat, itató vályukat stb. **Felette egyszerü gyártás kipróbált gépeinkkel és formáinkkal.** Kivánatra ingyen küldjük 84-es számu árjegyzékünket. Könnyen érthető használati utasitást minden géphez adunk. Üzem berendezéshez oktatót küldünk, kivánatra állandóan is. **Levelezés magyar nyelven.**

Különlegességi gépgyár homok értékesitésére

LEIPZIGER CEMENTINDUSTRIE Dr. Gaspary & Co.

MARKRANSTÄDT bei Leipzig.

Homokvizsgálat, próbafeldolgozás, minták ingyen.

Legnagyobb gyár a maga nemében — HOMOK — ARANY — 270 munkás 95 szabadalom stb.

DRÖSSLER KÁROLY

cs. és kir. szabad. gazdasági gépgyár

Budapest, VI. ker., Váczi-körut 59. szám. Gyár: POZSONY.

Magánjárókat, gőzmozgonyokat, cséplőgépeket

ugy gőzmozgonyhoz, mint benzinlokomobilokhoz,

szalmakazalozókat, gőzekéket, vetőgépeket, burgonya-kiemelőgépeket

mindenféle egyéb gazdasági gépet szállit a legtökéletesebb és szilárd szerkezettel, kedvező árak és fizetési feltételek mellett.

Árajánlatok és költségvetések kivánatra díjmentesen küldetnek.

Képviselők jutányos feltételek mellett felvétetnek.

KLINGER HENRIK

(Gyártelepek: Első magyar vitorlavászon-, len- és jutaárugyár Pozsonyban. Házi-ipar-vállalat Liptószentmiklóson. Székely szövőgyár és házi-ipar-vállalat Sepsiszentgyörgyön.

Raktár:

Budapest, V., Szabadság-tér 11.

Ajánlja készitményeit, u. m.

lisztes, korpa- és gabona-ZSÁKOKAT

lenből, kenderből és jutából, varrással vagy varrás nélkül. Továbbá **vizmentes ponyvákat** gépekre és kazlakra, **nyers szekér- és repczeponyvákat, nyers és ruggyantázott kender-tömlőket,** vizvedreket, vizmentes lótakarókat, vászon-sátrakat, esőköpenyeket, stb.

Mintákat kivánatra ingyen és bérmentve küldök.

Őszi vetésre

ajánljuk — a meddig a készlet tart — az általánosan elterjedt **Diószegi óriási buzánkat,** mely számos gazda egybehangzó értesitése és a magyaróvári m. kir. gazdasági akadémia növénykisérleti állomásnak több buzafajtával végzett vetési kisérlete szerint szem- és szalma-hozamra nézve első helyen áll.

Diószegi czukorgyár, Diószeg (Pozsonymegye).

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Budapest, Váczi-körút 68,

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztitórosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyüjtők, boronák,

sorvetőgépek, Planet jr. kapálók,

szecskavágók, répavágók, kukoricza-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes aczél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Tarlóhántás!

Kis erővel nagy teljesitmény!

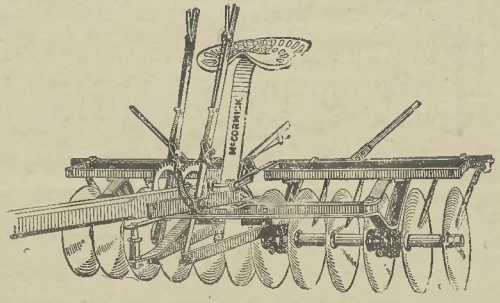

Mc Cormick tárcsás boronája

munkaszélessége **180 centiméter,** pótol három darab hármasekét, vontatására elegendő 3 ló vagy 4 ökör.

Mc Cormick tárcsás boronája

szállitó-készülékkel van felszerelve, tehát köves uton is szállitható.

Használható: **tarlóhántásra, rögapritásra, lazitásra a vetés elé,** műtrágya-bekapálására stb. stb.

Referencziákkal szolgál:

Mc CORMICK magyarországi igazgatósága és főraktára

Budapest, V. ker., Alkotmány-utcza 12. szám.

Nyomatott Wodianer F. és Fiainál, Budapest, IV., Sarkantyus-utcza 3.